

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 9 - 10 października 2017 roku na kierunku
EKONOMIA
prowadzonym
na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	13
Dobre praktyki	14
Zalecenia	14
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	14
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	14
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	22
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	24
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36
Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	37
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	41
Dobre praktyki	41
Zalecenia	41
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	41
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	41
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	44
Zalecenia	44
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	44
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	44
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	47
Dobre praktyki	47

Zalecenia	47
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	47
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	47
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	50
Dobre praktyki	50
Zalecenia	50
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	50
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	50
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	53
Dobre praktyki	54
Zalecenia	54
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	54
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński, członek PKA

Członkowie:

1. Dr hab. Wojciech Downar – członek PKA
2. Prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
3. Mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Agnieszka Kowalczyk – ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Wizytacja na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania (WNEiZ) Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (UMK) w Toruniu na kierunku *Ekonomia* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2011 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 550/2011 z dnia 7 lipca 2011 roku).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA). Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego (ZO) z Raportem Samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie Raportu Samooceny oraz dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, pracownikiem Biura Karier, przedstawicielami Kół Naukowych, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, tj. Radą Przedsiębiorców.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	EKONOMIA	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia / studia II stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk ekonomicznych Dyscyplina: - ekonomia - finanse - nauki o zarządzaniu	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia 6 semestrów / 180 ECTS Studia II stopnia 4 semestry / 120 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I stopnia - brak Studia II stopnia – <i>analitika gospodarcza, ekonomia menedżerska, ekonomia sektora publicznego, gospodarka międzynarodowa, oraz Specjalność w j. angielskim – international economy and finance</i>	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat – studia I stopnia Magister – studia II stopnia	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	Studia I stopnia – 21 Studia II stopnia - 20	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	457	-
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	Studia I stopnia – 1710 Studia II stopnia - 780	-

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	Wyróżniająca
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów w obrębie, którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria w odniesieniu, do których nastąpiła zmiana oceny	

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia i wynikająca z niej tożsamość kierunku *Ekonomia* determinowana jest długoletnim okresem funkcjonowania i tradycją Wydziału Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania (w roku 2018 Wydział będzie obchodził 50-lecie swego istnienia), jego pozycją w Uniwersytecie, miejscem wśród uczelni ekonomicznych regionu i kraju, potencjałem naukowym i dydaktycznym, zasobami oraz marką, która jest coraz bardziej rozpoznawalna w polskim sektorze ekonomicznych szkół wyższych. Koncepcja kształcenia przyjęta na Wydziale jest również warunkowana potrzebami i zjawiskami otoczenia, w tym przede wszystkim krajowej i globalnej gospodarki.

Istotę koncepcji kształcenia bardzo dobrze odwzorowuje misja i strategia Wydziału. W misji WNEiZ zadeklarowano: „Prowadzimy działalność naukowo-badawczą oraz kształcimy bazując na najnowszych osiągnięciach teorii i rozwiązaniach praktycznych, uwzględniając potrzeby zarówno regionalnej, jak i globalnej gospodarki, wychowując studentów na ludzi społecznie odpowiedzialnych, otwartych, o szerokich horyzontach”.

Strategia Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na lata 2012-2020, formułuje cztery cele strategiczne, spośród których dwa dotyczą kształcenia. Cel drugi i trzeci stanowią, że priorytetami w rozwoju Wydziału jest „Umocnienie pozycji wśród najlepszych uczelni ekonomicznych w Polsce” oraz „Umocnienie statusu międzynarodowego ośrodka dydaktycznego”. Dla każdego z celów strategicznych ustalono cele operacyjne (stan docelowy), działania i ich mierniki.

Operacjonalizacja drugiego celu strategicznego wskazała następujące cele operacyjne:

1. Uzyskanie I kategorii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Utrzymanie akredytacji Państwowej Komisji Akredytacyjnej z wyróżnieniem,
3. Doskonalenie jakości kształcenia,
4. Dostosowanie oferty dydaktycznej do potrzeb gospodarki regionalnej i globalnej,
5. Rozwój studiów doktoranckich,
6. Dążenie do utrzymania wysokiej liczby studentów,
7. Rozwój studiów podyplomowych.

Trzeci cel strategiczny uszczegółowiono definiując następujące cele operacyjne:

1. Uzyskanie międzynarodowej Akredytacji (AACSB),
2. Rozszerzenie oferty dydaktycznej w języku angielskim,
3. Rozwój współpracy dydaktycznej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi,
4. Promowanie oferty dydaktycznej w środowisku międzynarodowym.

Analiza celów strategicznych, wyróżnionych w ich ramach celów operacyjnych, ustalonych dla nich działań oraz ich mierników jednoznacznie przekonuje, że wszystkie tworzą spójną całość. Ocena merytoryczna treści zwłaszcza celów operacyjnych opisuje tożsamość wszystkich kierunków studiów realizowanych na Wydziale, także kierunku *Ekonomia*. Można, zatem stwierdzić, że cele operacyjne wskazane w strategii Wydziału wyznaczają tożsamość ocenianego kierunku studiów, stanowiąc podstawę dla jego koncepcji kształcenia na tym kierunku.

Należy również podkreślić, że w celach operacyjnych i działaniach, jako ich konkretyzacjach, podkreśla się ideę ciągłego doskonalenia jakości kształcenia. Doskonalenie

jakości kształcenia, a w szczególności w zakresie: efektów kształcenia, programów studiów, organizacji i warunków kształcenia, jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, monitorowania losów zawodowych absolwentów jest integralną częścią Polityki Jakości. Budowanie kultury jakości i jakości kształcenia stanowi jeden z priorytetów WNEiZ.

Koncepcja kształcenia wynika, więc zarówno z misji, jak i strategii Wydziału, wpisuje się w Politykę Jakości realizowaną przez Wydział, ale także, co deklarują jego Władze, zgodna jest z identyfikowanymi preferencjami studentów, co do miejsca przyszłego zatrudnienia oraz konieczności budowania, poprzez realizację określonego programu kształcenia, przewag konkurencyjnych na rynku edukacyjnym. Realizacji tych zamierzeń podporządkowano efekty i treści kształcenia na wszystkich poziomach studiów na kierunku *Ekonomia*.

Formułując koncepcję kształcenia na kierunku *Ekonomia*, Wydział spożytkował wyniki konsultacji z przedstawicielami biznesu, w tym Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu na WNEiZ. Dzięki takim działaniom zapewniono odpowiedni dobór treści programów studiów, wykorzystanie różnych form weryfikacji efektów kształcenia, wymianę z uczelniami zagranicznymi oraz intensyfikację współpracy z przedsiębiorstwami i instytucjami praktyki gospodarczej i społecznej.

Tworząc koncepcję kształcenia Władze Wydziału wykorzystywały także ściśle i różnorodne relacje z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Współpraca z biznesem, instytucjami samorządowymi, podmiotami administracji publicznej była skorelowana z misją i celami operacyjnymi strategii w taki sposób, by zapewnić studentom ocenianego kierunku studiów wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zgodne z potrzebami rynku pracy oraz użyteczne w praktyce gospodarczej.

Koncepcja kształcenia uwzględnia również osiągnięcia międzynarodowych, renomowanych zagranicznych ośrodków akademickich z Wielkiej Brytanii, Francji, USA, Niemiec, Belgii. Inne przykłady wzorców międzynarodowych, które wzięto pod uwagę przy budowaniu koncepcji kształcenia to, między innymi, szkolenia i doświadczenia pracowników Wydziału w procesie akredytacji AACSB, doradztwo Mentora z ramienia AACSB, przygotowanie programu studiów 3-dyplomowych przy wykorzystaniu z wzorców i w ścisłej współpracy z uczelniami partnerskimi: Uniwersytetem w Maceracie (Włochy) oraz Uniwersytetem w Angers (Francja).

Dla wypełnienia wskazanych wyżej atrybutów opisujących koncepcję kształcenia na kierunku *Ekonomia*, Uczelnia oczekuje od kandydatów na studia, zainteresowania problemami gospodarczymi. Sposobami weryfikacji takiej wiedzy są, między innymi, organizowane konkursy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Przykładem może być Ogólnopolski Konkurs Wiedzy o Ekonomii i Gospodarce im. Profesora Kazimierza Sokołowskiego.

Absolwent kierunku *Ekonomia*, po zrealizowaniu zakładanych efektów kształcenia, poza szeroką wiedzą na temat problematyki ekonomii, ma także wiedzę z obszaru finansów i zarządzania.

Absolwenci studiów pierwszego stopnia są wyposażeni w szereg kwalifikacji, niezbędnych do wykonywania zawodu ekonomisty, w zakresie podstawowej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (zgodnie z efektami kształcenia). Spośród tych kwalifikacji na szczególną uwagę zasługują wiedza i umiejętność dotyczące problemów ekonomicznych pojawiających się zarówno w działalności mikropodmiotów, jak i w skali gospodarki narodowej oraz światowej, analizy otoczenia przedsiębiorstwa, projektów ekonomicznych, analizy wskaźnikowej i oceny efektywności projektów, technologii informatycznych.

Realizując efekty kształcenia, absolwent posiada podstawową wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne umożliwiające mu pracę na stanowiskach operacyjnych w

przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach w kraju i za granicą. Jest on także dobrze przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia zarówno w polskich, jak i zagranicznych uczelniach.

Głównym celem kształcenia w ramach II stopnia studiów na kierunku *Ekonomia* jest przygotowanie do wykonywania zawodu ekonomisty w przedsiębiorstwach ulokowanych w różnych sektorach gospodarki narodowej w kraju i za granicą, w międzynarodowych organizacjach gospodarczych, instytucjach sektora publicznego, a także do ewentualnego kontynuowania edukacji w ramach III stopnia studiów. Celem procesu edukacyjnego jest nabycie rozszerzonej wiedzy i pogłębionych umiejętności samodzielnego, krytycznego myślenia, bazującego na rozumieniu mechanizmów funkcjonowania przedsiębiorstw, poszczególnych rynków oraz gospodarki narodowej, w warunkach postępującej globalizacji. Studenci znają teoretyczne aspekty i mają umiejętności podejmowania decyzji w oparciu o prawidłowo sporządzony rachunek ekonomiczny, przy uwzględnieniu zasad etyki biznesowej. Studenci posiadają umiejętność wykorzystywania koncepcji teoretycznych w trakcie sporządzania analiz i prognoz konkretnych zjawisk czy procesów.

1.2.

Na Wydziale Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów prowadzi wszechstronne badania w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. W ostatnich latach główne kierunki i problemy tych badań odnosiły się do efektów kształcenia określonych dla kierunku *Ekonomia* i obejmowały w sposób kompleksowy tematykę podejmowaną przez następujące jednostki organizacyjne Wydziału:

- Katedrę Ekonomii: teoria firmy, ekonomia instytucjonalna, zagadnienia ładu gospodarczego, koniunktura i cykle koniunkturalne gospodarki rynkowej, gospodarka współczesnych Niemiec, stabilizowanie polskiej gospodarki, zmiany instytucjonalne w polskiej gospodarce, zmiany instytucjonalne na rynku pracy, czynniki determinujące sytuację na rynku pracy w kontekście międzynarodowym, znaczenie podaży pieniądza we współczesnej bankowości centralnej państw stosujących strategię BCI, problemy rozwoju zrównoważonego, szara strefa w Polsce, modelowanie procesów zarządzania wiedzą w przedsiębiorstwach, wyzwania gospodarki opartej na wiedzy, teoretyczne aspekty kapitału ludzkiego i kapitału społecznego, projakościowe wartościowanie pracy, studia z historii myśli ekonomicznej.
- Katedrę Gospodarowania Zasobami Pracy: polityka zatrudnienia i rynku pracy w krajach Unii Europejskiej, strategii deregulacji rynku pracy, regionalne aspekty rynku pracy i płac, systemy motywacyjne w przedsiębiorstwach, restrukturyzacja regionów ze starymi przemysłami, systemy zabezpieczeń społecznych, społeczności lokalne w okresie transformacji.
- Katedrę Integracji Europejskiej i Studiów Regionalnych: rozwój społeczno-gospodarczy i regionalny państw Europy Środkowo-Wschodniej, prawne i ekonomiczne aspekty roli przedsiębiorców i jednostek samorządu terytorialnego w rozwoju gospodarek krajowych i regionalnych w kontekście polityki spójności Unii Europejskiej, przedsiębiorczość i innowacyjność, jako czynniki rozwoju i konkurencyjności regionów Polski i innych państw Europy Środkowo-Wschodniej z uwzględnieniem regionów metropolitalnych.
- Katedrę Ekonometrii i Statystyki: teoria dynamicznych modeli ekonometrycznych i ich zastosowania, analiza współczesnych zjawisk finansowych i ich zmian, metody i modele ekonometrii finansowej, badania nad nieliniowymi zależnościami procesów ekonomicznych za pomocą modeli progowych i koncepcji kointegracji progowej, analiza zjawisk gospodarczych i społecznych z wykorzystaniem zaawansowanych narzędzi i modeli ekonometrii przestrzennej i przestrzenno-czasowej, ekonometryczna analiza cykliczności zjawisk ekonomicznych o wysokiej częstotliwości obserwowania,

zastosowania narzędzi statystyki i ekonometrii w badaniach mikroekonomicznych, badania nad aplikacjami teorii gier w zakresie oceny struktur rynkowych i ich działania oraz rozwój metod optymalizacji decyzji.

W ramach badań prowadzonych przez Katedry Wydziału pogłębianą jest wiedza ze wszystkich obszarów stanowiących subdyscypliny nauki ekonomia. Do najważniejszych osiągnięć będących wynikiem badań naukowych związanych z kierunkiem można zaliczyć:

a) Prowadzenie czasopism naukowych znajdujących się na liście B w wykazie czasopism punktowanych MNiSW. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe na kierunku *Ekonomia*, jako autorzy, redaktorzy lub recenzenci są związani z następującymi czasopismami wydawanymi w UMK lub przy udziale UMK:

- Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy” (14 punktów),
- „Dynamic Econometric Models” (13 punktów),
- „Ekonomia i Prawo. Economics and Law” (12 punktów),
- „Oeconomia Copernicana” (11 punktów),
- „Acta Universitatis Nicolai Copernici – Ekonomia” (7 punktów).

Wymienione czasopisma stanowią szerokie forum wymiany myśli w zakresie ekonomii oraz odzwierciedlają aktualny stan i tendencje światowej nauki i gospodarki. Wszystkie są wydawane w wersji papierowej i elektronicznej, są dostępne w ramach tzw. otwartego dostępu oraz są ulokowane w znaczących serwisach abstraktowych i indeksowych. Ponadto cztery pierwsze czasopisma są publikowane wyłącznie w języku angielskim, co ma wpływ na umiędzynarodowienie wyników badań naukowych pracowników Wydziału.

b) Organizowanie międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych. Do najważniejszych cyklicznych konferencji organizowanych przez nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na kierunku *Ekonomia* należą:

- „International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy” (IX edycja w 2017 roku),
- Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Rozwój regionalny” (VII edycja w 2016 roku),
- Ogólnopolskie Seminarium Naukowe Profesora Zygmunta Zielińskiego, Dynamiczne Modele Ekonometryczne (XV edycja w 2017 roku),
- Konferencja Naukowa z cyklu „Ekonomia i Prawo” (VI edycja w 2015 roku).

c) Udział w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe na kierunku *Ekonomia* realizują swoją aktywność naukową w ramach działalności statutowej i badań własnych, a w ostatnich latach w sposób szczególny dzięki uzyskanym grantom NCN (MNiSW) oraz Programom Badawczym Unii Europejskiej. Część badań realizowana jest przez zespoły interdyscyplinarne, co znacznie podnosi jakość i rangę uzyskanych wyników. Wśród najbardziej aktualnych tego typu projektów należy wymienić:

- Ponadnarodowy projekt innowacyjny „IMPULS 50+. Strategie aktywizacji zawodowej osób starszych dla Publicznych Służb Zatrudnienia”, realizowany w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza. Edukacja. Rozwój”,
- Projekt „Procedury symulacyjne w prognozowaniu cyklu koniunkturalnego za pomocą modeli progowych”, realizowany ze środków NCN w ramach konkursu Opus,

d) Pełnienie funkcji w prestiżowych instytucjach. Znacznym wyróżnieniem dla Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania jest członkostwo pracowników stanowiących minimum kadrowe na kierunku *Ekonomia* w prestiżowych instytucjach, m.in.:

- Pełnienie funkcji Zastępcy Przewodniczącego Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN,

- Pełnienie funkcji Przewodniczącego Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN,
- Członkostwo w Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
- Członkostwo w Zespole Ekspertów National Research University Higher School of Economics, Moskwa, Rosja,
- Członkostwo w Komitecie Statystyki i Ekonometrii PAN.

e) Autorstwo i współautorstwo publikacji z listy A. Jednym z najbardziej wymiernych rezultatów działalności naukowej pracowników stanowiących minimum kadrowe na kierunku *Ekonomia* są wysoko punktowane publikacje. W zbiorze opublikowanych w ostatnich latach prac naukowych lokujących się na tej liście jest kilkanaście publikacji pracowników naukowych z minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów.

f) Uzyskanie nagród za działalność naukową. Pracownicy stanowiący minimum kadrowe na kierunku *Ekonomia* otrzymali w latach 2011-2016 kilkanaście indywidualnych i zespołowych nagród oraz indywidualnych i zespołowych wyróżnień JM Rektora UMK za osiągnięcia naukowo-badawcze. Ponadto w 2013 roku jeden z pracowników Wydziału otrzymał Medal im. Wacława Szuberta za wybitne zasługi dla rozwoju nauk o pracy i polityce społecznej, przyznany przez Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN.

Osiągnięcia naukowe, naukowo – badawcze i publikacyjne prowadzone przez pracowników naukowo – dydaktycznych Wydziału, tu przedstawione w powyższym zestawieniu w istotnym skrócie, orientują w szerokim zakresie prowadzonych przedsięwzięć naukowych. Obejmuje one różne aktywności, od prowadzenia czasopism naukowych znajdujących się na liście B, organizowania międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych, udziału w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych i grantach, pełnienia funkcji w prestiżowych instytucjach, aż po autorstwo i współautorstwo publikacji z listy A, czy uzyskanie nagród za działalność naukową. Trzeba zauważyć, że analiza bardzo bogatego zbioru osiągnięć naukowych potwierdza jednoznacznie spójność prowadzonych badań naukowych z subdyscyplinami ekonomii.

Należy także podkreślić, że z zakresami badań naukowych bezpośrednio związane są specjalności prowadzone na kierunku *Ekonomia*. Rezultaty badań uwzględnia się również w treściach wielu przedmiotów, w tym autorskich. Niektóre zagadnienia objęte badaniami są też przedmiotem studenckich prac dyplomowych.

Trzeba również docenić osiągnięcia naukowe i naukowo-badawcze, których autorami współautorami czy współrealizatorami są studenci kierunku *Ekonomia*. Są one wyrazem zdobywania przez studentów kompetencji badawczych. Kompetencje badawcze są rozwijane przede wszystkim w ramach seminariów licencjackich i magisterskich, jak również podczas realizacji indywidualnych i zespołowych projektów badawczych będących podstawą zaliczenia niektórych przedmiotów.

Dodatkowo na Wydziale działają koła naukowe, w których studenci szczególnie zainteresowani aktywnością naukowo-badawczą w dyscyplinie ekonomia mogą rozwijać swoje kompetencje i zainteresowania pod opieką pracowników naukowych wybranych Katedr. Ponadto pracownicy Katedry Ekonomii związani z toruńskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz Instytutem Badań Gospodarczych organizują od kilku lat Ogólnopolską Studencką Konferencję Naukową z cyklu „Problemy gospodarki światowej” (VII edycja w 2017 roku) w ramach, której studenci i doktoranci kierunków ekonomicznych mają szansę zaprezentować i opublikować wyniki swoich pierwszych badań, wziąć udział w publicznych dyskusjach naukowych, pogłębić wiedzę zdobywaną w trakcie studiów oraz rozwinąć swoje kompetencje badawcze i warsztat naukowy.

Podsumowując należy z pełnym przekonaniem stwierdzić, że główne kierunki i problematyka badań naukowych prowadzonych przez pracowników naukowo – badawczych

proponowanych do minimum kadrowego kierunku *Ekonomia*, ze względu na ich różnorodność, zakres, poziom naukowy, publikacje w prestiżowych czasopismach, granty nagrody i awanse naukowe, ale także liczne sposoby wykorzystania wyników prowadzonych badań naukowych w doskonaleniu programu kształcenia oraz szerokiego zdobywania przez studentów kompetencji badawczych, należy ocenić bardzo wysoko.

1.3.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały wprowadzone Uchwałą nr 32 Senatu UMK z dnia 24 kwietnia 2012 r. Efekty te zostały przyporządkowane do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych oraz trzech dyscyplin: ekonomii, finansów i nauk o zarządzaniu, ze wskazaniem pierwszej, jako podstawowej.

Dla studiów pierwszego stopnia przyjęto 11 kierunkowych efektów w zakresie wiedzy, 11 w zakresie umiejętności oraz 7 w zakresie kompetencji społecznych. W każdym z tych zakresów zastosowano odniesienia do wszystkich efektów kształcenia w obszarze kształcenia nauk społecznych ujętych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Dla poszczególnych efektów kierunkowych wskazano w sposób merytorycznie zasadny odniesienia do od jednego do kilku efektów obszarowych. Analogiczny sposób konstrukcji kierunkowych efektów kształcenia zastosowano dla studiów drugiego stopnia i liczba efektów kształcenia przyjętych przez uczelnię w każdym zakresie odpowiada liczbie efektów sformułowanych w obszarze kształcenia nauk społecznych.

Efekty kształcenia przyjęte przez uczelnię dla kierunku *Ekonomia* są spójne pod względem merytorycznym i formalnym z efektami określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla obszaru nauk społecznych, poziomu studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Kierunkowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały rozwinięte i uszczegółowione w sylabusach przedmiotów. Opracowano je dla modułów (grup przedmiotów) kształcenia ogólnego, kierunkowych, pomocniczych kierunkowych oraz specjalnościowych. Większość efektów szczegółowych opracowano dla trzech zakresów: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a jedynie nieliczne obejmują dwa pierwsze zakresy. Liczba efektów szczegółowych w ramach każdego zakresu wynosi od jednego do kilku. Opracowano w szczególności efekty kształcenia dla praktyki zawodowej. Efekty szczegółowe są realizowane poprzez treści przekazywane na poszczególnych przedmiotach. Dla poszczególnych efektów szczegółowych wskazano także ich odniesienia do efektów kierunkowych.

Szczegółowe efekty kształcenia zakładane dla przedmiotów tworzących program studiów ocenianego kierunku spójność z kierunkowymi efektami kształcenia.

W zbiorze efektów kształcenia przyjętych dla ocenianego kierunku studiów ujęte są efekty, które umożliwiają studentom nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej w zakresie nauk ekonomicznych, do których odnoszą się efekty kształcenia. Efekty te realizowane są w ramach przedmiotów przekazujących pogłębioną wiedzę z dziedziny nauk ekonomicznych. Jest to w szczególności wiedza o procesach gospodarczych, strukturach społeczno-ekonomicznych, relacjach między ich elementami, występującymi w instytucjach na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. W zakresie umiejętności kluczowe efekty są związane z umiejętnością krytycznej analizy zjawisk ekonomiczno-społecznych, identyfikowaniem i rozwiązywaniem problemów mikro- i makroekonomicznych z zastosowaniem odpowiednich metod i technik badawczych (matematyczno-statystycznych), a także posługiwaniem się językiem obcym w zakresie nauk ekonomicznych. Jako kompetencje społeczne przygotowujące studentów do działalności badawczej ujęto dążenie do rozwoju, nastawienie na ciągłe doskonalenie i podnoszenie kompetencji zawodowych, a także analityczne myślenie, efektywną pracę z dużą

ilością danych, wyciąganie z nich wniosków. Istotna w tym zakresie jest także kreatywność w udoskonalaniu istniejących bądź tworzeniu nowych rozwiązań oraz przedsięwzięć.

Kierunkowe i szczegółowe (przedmiotowe) efekty kształcenia określone zostały określone w sposób jasny i zrozumiały dla odbiorców zawartych w nich informacji, w szczególności dla studentów i pracodawców. Dla sformułowania efektów kształcenia posłużono się terminologią odpowiadającą dziedzinie i dyscyplinom nauki, do których został przyporządkowany *Ekonomia*.

Realizacja planu studiów przy zastosowaniu przyjętych metod dydaktycznych określonych w sylabusach stwarza realną możliwość osiągnięcia kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. Sposób ich sformułowania pozwala na ich skuteczną weryfikację za pomocą narzędzi stosowanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

Program kształcenia, zgodnie z odpowiednimi efektami kształcenia, zakłada nabycie przez studentów umiejętności posługiwaniem się językiem obcym w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2 po ukończeniu pierwszego stopnia studiów oraz B2+ po ukończeniu drugiego stopnia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Analiza i ocena koncepcji kształcenia na kierunku *Ekonomia* pozwala wskazać na jej szczególną rolę oraz kontekst, w którym funkcjonuje. Taki kontekst jest praktycznie nieidentyfikowany w innych szkołach wyższych. Dobrze zidentyfikowana tożsamość kierunku, wskazane oryginalne składniki koncepcji kształcenia (cele operacyjne i działania) wyprowadzone z misji i strategii Wydziału, dopełnione spójnymi z nimi rozstrzygnięciami zawartymi w Polityce Jakości Wydziału, z jednej strony, a także wyniki konsultacji z przedstawicielami biznesu, w tym Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu na WNEiZ, opinie i rekomendacje praktyczne, formułowane na podstawie relacji z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, osiągnięcia i standardy międzynarodowe, akceptowane i zalecane przez renomowane zagraniczne ośrodki akademickie kompatybilne względem siebie, z drugiej, wszystko to tworzy spójną wewnętrzną całość, które wypełnia wymagania systemu. W tym systemie, który można nazwać strategią kształcenia Wydziału, jednym z podsystemów jest właśnie koncepcja kształcenia. Koncepcję kształcenia można, i z takim opisem się tu spotykamy, zoperacjonalizować, wskazując jej aspekt funkcjonalny (zadania), czynnościowy (procedury), instrumentalny (metody) oraz strukturalny (jednostki organizacyjne).

Główne kierunki i problematyka badań naukowych prowadzonych przez pracowników naukowo – badawczych proponowanych do minimum kadrowego kierunku *Ekonomia*, ze względu na ich różnorodność, zakres, poziom naukowy, publikacje w prestiżowych czasopismach, granty nagrody i awanse naukowe, ale także liczne sposoby wykorzystania wyników prowadzonych badań naukowych w doskonaleniu programu kształcenia oraz szerokiego zdobywania przez studentów kompetencji badawczych, należy ocenić bardzo wysoko.

Kierunkowe efekty kształcenia przyjęte dla ocenianego kierunku studiów są spójne z efektami kształcenia określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego dla obszaru nauk społecznych w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego, do którego został przyporządkowany kierunek. Liczba efektów kierunkowych jest taka sama jak liczba efektów obszarowych. Wskazano odniesienia efektów kierunkowych do wszystkich efektów obszarowych. Taką spójność zapewniono dla obydwu poziomów kształcenia.

Przedmiotowe efekty kształcenia zostały sformułowane dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie kształcenia. Efekty przedmiotowe są spójne z efektami kierunkowymi.

Zgodnie z wymogami odnoszącymi się do ogólnoakademickiego profilu kształcenia wprowadzone zostały efekty kierunkowe i przedmiotowe związane z pogłębioną wiedzą i

umiejętnościami niezbędnymi dla prowadzenia działalności badawczej w dyscyplinach nauki, do których został przyporządkowany kierunek. Realizacja tych efektów pozwala na przygotowanie studentów pierwszego stopnia do prowadzenia działalności badawczej, a na studiach drugiego stopnia do udziału w niej.

Zarówno kierunkowe, jak i przedmiotowe efekty kształcenia sformułowane są w sposób zrozumiały, z zastosowaniem terminologii odpowiadającej dyscyplinom nauki, do których przyporządkowano kierunek studiów. Sposób ich sformułowania pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji stopnia realizacji każdego z efektów.

Na obydwu stopniach studiów sformułowano efekty odnoszące się do języka obcego. Zakładają one nabycie przez studentów umiejętności posługiwaniem się językiem obcym na odpowiednim poziomie (B2 i B2+).

Dobre praktyki

1. Organizowanie cyklicznie odbywającej się Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Naukowej z cyklu „Problemy gospodarki światowej”
2. Organizowanie ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Ekonomii i Gospodarce im. Profesora Kazimierza Sokołowskiego.

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Studia na kierunku *Ekonomia* prowadzone są, na obydwu stopniach, wyłącznie w formie stacjonarnej. Plan studiów stacjonarnych pierwszego stopnia przyjęty Uchwałą Rady Wydziału WNEiZ UMK z dnia 13.04.2016 r. wyodrębnia następujące jednostki dydaktyczne (moduły): przedmioty kształcenia ogólnego, przedmioty z zakresu treści podstawowych, przedmioty z zakresu treści kierunkowych, przedmioty pomocnicze kierunkowe oraz trzy moduły specjalizacyjne: Moduł analiz rynkowych, Moduł międzynarodowy, Moduł menedżerski. Od roku akademickiego 2017/2018 planowane jest uruchomienie modułu pod nazwą „IT i Języki Obce”, na którym studenci będą mieli możliwość doskonalenia umiejętności w zakresie języka angielskiego, niemieckiego oraz obsługi narzędzi informatycznych wykorzystywanych w biznesie. Przedmioty kształcenia ogólnego realizowane są w łącznym wymiarze 255 godzin i przypisanych są do nich 24 punkty ECTS. Największy wymiar godzinowy mają przedmioty podstawowe: 615 godzin, którym przyporządkowano 72 punkty ECTS. Przedmioty kierunkowe realizowane są w łącznym wymiarze 210 godzin i 30 punktów ECTS. Na pomocnicze przedmioty kierunkowe przeznaczonych jest 225 godzin zajęć a ich wycena punktowa wynosi 19 ECTS. Na moduły specjalizacyjne składa się 11-12 przedmiotów oraz 390-405 godzin. Do każdego z nich przypisano 35 punktów ECTS.

Sekwencja przedmiotów ujętych w planie studiów jest prawidłowa. Przedmioty kształcenia ogólnego realizowane są w większości w semestrach 1-4, przedmioty z zakresu treści podstawowych są skoncentrowane w semestrach 1-3, przedmioty z zakresu treści

kierunkowych są skupione w semestrach 3-5, przedmioty pomocnicze kierunkowe zostały rozłożone na semestry 1-4 a specjalności zajmują semestry 4-6.

W planie studiów stacjonarnych drugiego stopnia przyjętym Uchwałą Rady Wydziału WNEiZ UMK z dnia 13.04.2016 r. wyodrębniono trzy podstawowe jednostki dydaktyczne (moduły): przedmioty z zakresu treści podstawowych, przedmioty z zakresu treści kierunkowych oraz specjalności. Uzupełnieniem tych modułów jest moduł kształcenia - Business English (30 godzin) oraz jeden przedmiot ogólny. Na studiach drugiego stopnia oferowane są cztery specjalności: Gospodarka międzynarodowa, Ekonomia sektora publicznego, Ekonomia menedżerska oraz Analityka gospodarcza. Na przedmioty z zakresu treści podstawowych przewidziano 210 godzin i 32 punkty ECTS, na przedmioty z zakresu treści kierunkowych 255 godzin i 42 punkty ECTS, w tym 105 godzin seminarium magisterskiego, a na specjalności po 285 godzin i 40 punktów ECTS.

Sekwencja realizacji przedmiotów jest prawidłowa. Przedmioty kształcenia ogólnego skoncentrowane są w pierwszym i drugim semestrze, przedmioty kierunkowe w drugim, trzecim i czwartym, a przedmioty specjalnościowe realizowane są w większości w dwóch ostatnich semestrach.

Od roku 2017/2018 Wydział uruchomił studia drugiego stopnia w języku wykładowym angielskim ze specjalnością International economy and finance.

Na studiach pierwszego stopnia udział zajęć dydaktycznych prowadzonych w formie wykładów wynosi 51%. Pozostałe to ćwiczenia, lektoraty oraz seminarium licencjackie. Udział zajęć prowadzonych w formach aktywnych (ćwiczeń) jest przy tym relatywnie największy w grupie przedmiotów specjalnościowych i kierunkowych, a najmniejszy w grupie przedmiotów pomocniczych kierunkowych. Zajęcia w formie wykładu i ćwiczeń stosowane są przede wszystkim w odniesieniu do przedmiotów ilościowych oraz specjalnościowych wymagających kształtowania umiejętności o charakterze praktycznym.

W planie studiów drugiego stopnia zajęcia prowadzone w formie wykładów stanowią 58% ogólnego wymiaru czasu przewidzianego w planie. Pozostałe zajęcia to ćwiczenia, lektorat oraz seminarium magisterskie. Większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych jest prowadzona w formie wykładu i ćwiczeń. Natomiast moduły specjalnościowe charakteryzuje zróżnicowanie udziału form zajęć. Przykładowo na Analityce gospodarczej większość przedmiotów prowadzona są w obydwu formach, na Ekonomii menedżerskiej połowa, a na pozostałych dwóch przeważają przedmioty realizowane wyłącznie w formie wykładu.

Liczebność grup studenckich regulowana jest przez Uchwałę nr 107 Senatu UMK w Toruniu z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie zasad ustalania zakresu obowiązków dydaktycznych nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych. Przewiduje ona, że wykłady z tego samego przedmiotu prowadzone są łącznie dla wszystkich studentów. Grupy ćwiczeniowe i laboratoryjne liczą do 30 osób, lektoratu z języków obcych do 30 osób. Liczebność grup seminaryjnych wynosi maksymalnie 12. W praktyce na pierwszym roku studiów w momencie podziału studentów na grupy liczby studentów dochodzą do maksymalnego limitu, a na wyższych latach są mniejsze. Wskazana liczba studentów biorących udział w zajęciach prowadzonych w różnych ich formach daje możliwość osiągnięcia przez studentów założonych efektów kształcenia.

Plan studiów pierwszego stopnia na kierunku *Ekonomia* uwzględnia odbycie przez studentów obowiązkowej praktyki zawodowej w wymiarze czterech tygodni (160 godzin). Efekty kształcenia dla praktyki zawodowej zostały określone w sylabusie. Sformułowano po cztery efekty w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych wskazując ich odniesienia do efektów kierunkowych.

Zgodnie z sylabusem przedmiotu celem praktyk jest w szczególności: zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego, zasadami funkcjonowania organizacji działającej w warunkach gospodarczych, kształtowanie umiejętności i kompetencji zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki i zgodnych z efektami kształcenia, kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, przekonywania partnerów w biznesie i negocjowania, poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli oraz doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania. Praktyka jest realizowana po drugim roku i student otrzymuje za jej zaliczenie 4 punkty ECTS.

System praktyk został szczegółowo opisany w zatwierdzonych przez Radę Wydziału w dniu 24 września 2014 r. „Zasadach odbywania studenckich praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu”. Przewiduje on, że praktyka zawodowa może odbywać się w jednej z następujących form:

- Praktyka indywidualna – student samodzielnie uzyskuje zgodę na odbycie praktyki w samodzielnie wybranym przez siebie przedsiębiorstwie lub instytucji;
- Praktyka zorganizowana – student korzysta z przygotowanej przez Wydział oferty praktyk ze współpracującymi przedsiębiorstwami lub instytucjami;
- Praktyka realizowana w ramach działalności inkubatora przedsiębiorczości;
- Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na okres, co najmniej jednego miesiąca w zakładzie pracy na stanowisku zgodnym z profilem kierunku studiów;
- Prowadzenie własnej działalności gospodarczej;

Istnieje możliwość odbywania praktyki przez podejmowanie form działalności wewnątrz uniwersyteckiej i pozauniwersyteckiej, pozwalającej osiągnąć cele praktyki i efekty kształcenia.

Wydział regularnie współpracuje z 30-40 przedsiębiorstwami w zakresie organizacji praktyk zawodowych dla studentów. Dobór miejsc praktyk stwarza możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia. Praktyki w formie indywidualnej i zorganizowanej odbywa około 80% studentów. Pozostali uzyskują zaliczenie praktyki na podstawie innych form aktywności przewidzianych w ramach w/w Zasad. Studenci studiów pierwszego i drugiego stopnia korzystają także z praktyk nieobowiązkowych. Dotyczy około 40 osób w skali roku.

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się od poniedziałku do piątku z różnym rozkładem w trakcie dnia. Z reguły rozpoczynają się o godzinie 8.00 a kończą o godzinie 19.30. Zajęcia realizowane są w blokach dwugodzinnych. Pomiędzy zajęciami studenci mają 10-minutową przerwę. Taki harmonogram zajęć zapewnia przestrzeganie podstawowych zasad higieny procesu nauczania.

Zasady realizacji kształcenia na odległość w Uczelni regulowane są Zarządzeniem nr 25 Rektora UMK z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie zasad powierzania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w UMK w Toruniu. Zarządzenie to przewiduje trzy formy zajęć prowadzonych z wykorzystaniem tych metod i technik: e-learning, zajęcia komplementarne oraz zajęcia wspomagane elementami pracy z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zobligowani są do ukończenia szkolenia w tym zakresie.

Na ocenianym kierunku studiów kształcenie z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone jest w odniesieniu do trzech przedmiotów. Wykorzystanie tych metod i technik odnosi się do części łącznego wymiaru godzin (20-40%) i traktowane jest, jako komplementarny w stosunku do metod tradycyjnych sposób ich prowadzenia.

Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów a łączny wymiar godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta wynosi 1800. Natomiast studia drugiego stopnia trwają 4 semestry a łączny wymiar zajęć w zależności od specjalności wynosi 780 bądź 795 godzin.

W sylabusach przedmiotów określony został całkowity nakład pracy studenta niezbędny dla danego przedmiotu dla osiągnięcia przyjętych dla niego efektów kształcenia. Obejmuje on następujące podstawowe grupy rodzajów tego nakładu wyrażone w godzinach: pracę z udziałem nauczyciela akademickiego, pracę własną studenta (zapoznanie się z literaturą, zebranie niezbędnych danych statystycznych, przeprowadzenie analizy danych oraz ich prezentacja, sformułowanie wniosków) oraz inne zlecane studentom zadania, jak sporządzenie raportów, przygotowywanie referatów, prezentacji itp. Ten zestaw przedsięwzięć jest kompletny w aspekcie nabywania wiedzy, kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów. Nakład pracy studenta wyrażony w godzinach przeliczany jest na punkty ECTS w relacji 30 godzin=1 punkt. Na studiach pierwszego stopnia łączna liczba punktów ECTS wynosi 180, a na studiach drugiego stopnia 120. W poszczególnych semestrach obciążenie nakładem czasu pracy wyrażone w punktach ECTS kształtuje się w granicach 29-31 punktów.

Analiza wskazanych elementów pozwala na stwierdzenie, że czas przewidziany na realizację programu studiów i poszczególnych przedmiotów wyrażony w punktach ECTS jest realistyczny z punktu widzenia możliwości osiągnięcia kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów.

Treści kształcenia ujęte w programach poszczególnych przedmiotów są spójne z efektami kształcenia ujętymi w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Treści te zawarte są w sylabusach opracowanych dla wszystkich przedmiotów i dostępnych dla studentów poprzez system USOS. Opisy treści programowych są odpowiednio rozwinięte. Sylabusy przedmiotów podają także literaturę niezbędną do studiowania.

Program kształcenia z języka angielskiego na studiach pierwszego stopnia zakłada kształcenie kompetencji językowych, zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego: Common European Framework of Reference for Languages z naciskiem na komunikację i język specjalistyczny związany z kierunkiem studiów. Na studiach drugiego stopnia prowadzona jest nauka języka specjalistycznego - Business English.

Treści programowe dla praktyk zawodowych odbywanych przez studentów pierwszego stopnia studiów przewidują, że w ich trakcie student powinien zapoznać się przede wszystkim z występującymi w organizacji oraz w jej otoczeniu zjawiskami ekonomicznymi. Powinien także nabyć praktyczne umiejętności oraz uzyskać kompetencje społeczne niezbędne dla funkcjonowania w obszarach aktywności ekonomicznej różnych podmiotów.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów, jako kluczowe treści kształcenia traktuje zagadnienia wchodzące w skład mikroekonomii, ekonomii menedżerskiej, zastosowań matematyki, statystyki i ekonometrii w ekonomii oraz zagadnień makroekonomicznych (polityki społecznej, gospodarczej, finansów publicznych, ekonomii międzynarodowej. Proces kształcenia zmierza do wyposażenia studentów w zasób pogłębionej wiedzy z zakresu nauk ekonomicznych, metod badawczych, jak i wyposażenia ich w umiejętności krytycznej i samodzielnej analizy zjawisk, ich interpretacji, przygotowywania prac pisemnych, w tym w języku angielskim oraz ukształtowania kompetencji w postaci komunikatywności, sumienności, wytrwałości i efektywności w realizacji zadań. Są one, zatem niezbędne w działalności badawczej. Wskazane treści są zbieżne z badaniami naukowymi prowadzonymi w jednostce. Treści programowe przekazywane studentom w trakcie zajęć i zalecane do opanowania w ramach pracy własnej są zgodne z aktualnym stanem wiedzy oraz praktyki badawczej w dziedzinie nauk ekonomicznych i dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Procentowy udział liczby punktów ECTS, które student uzyskuje realizując moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z ocenianym kierunkiem studiów służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych wynosi na studiach pierwszego stopnia 72,7 % a na studiach drugiego stopnia 58,33%.

Treści programowe ujęte w programie kształcenia na kierunku ekonomia mają charakter kompleksowy. Obejmują one zestaw zagadnień pozwalających na zrealizowanie celów i efektów kształcenia przyjętych dla ocenianego kierunku studiów. Są to treści odpowiadające aktualnemu stanowi wiedzy w dziedzinie nauk ekonomicznych i dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów.

Metody dydaktyczne dla zapewnienia realizacji przyjętych dla kierunku efektów kształcenia zostały odpowiednio dostosowane do charakteru zajęć oraz ujętych w nich treści programowych. Metody dydaktyczne są wskazane w sylabusach przedmiotów. Umożliwiają one osiąganie zakładanych efektów kształcenia, a także pobudzają studentów do aktywności, czynnego udziału w zajęciach, twórczego rozwiązywania problemów, uczą współpracy, sztuki prezentacji i komunikowania się podczas prac w grupach. Najczęściej stosowane metody podające na ocenianym kierunku studiów to: wykład informacyjny, wykład konwencjonalny, wykład problemowy, metody eksponujące: pokaz, opis problemu, a jako metody poszukujące: symulacje, przygotowywanie projektu, analiza studium przypadku, giełdy pomysłów, przygotowanie i prezentacja referatu, przeprowadzenie analizy SWOT.

Szereg zajęć na studiach pierwszego stopnia odbywa się z zastosowaniem sprzętu i oprogramowania komputerowego (np. SPSS, GRETL, SAP, Symfonia). Umożliwia to nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji do prowadzenia badań naukowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod badawczych. Na studiach drugiego realizacja badań własnych ma miejsce w ramach przygotowywania indywidualnych projektów oraz seminariów magisterskich.

Na studiach pierwszego stopnia student ma możliwość wyboru modułu specjalnościowego, za który uzyskuje 35,6% ogólnej liczby punktów ECTS, a na studiach drugiego stopnia wybór specjalności jest związany z uzyskaniem 40% ogólnej liczby punktów ECTS. Przedmiotem wyboru są także seminaria, odpowiednio licencjackie i magisterskie.

Studenci mogą się ubiegać na zasadach określonych w Regulaminie studiów o zgodę na Indywidualną Organizację Studiów. Jest ona w szczególności dostępna dla osób niepełnosprawnych. Studenci, którzy nie mogą uczestniczyć w regularnych zajęciach zgodnie z planem studiów mają możliwość realizacji programu poprzez platformę Moodle, a także przygotowanie w grupie lub indywidualnie projektu/prezentacji/studium przypadku/referatu.

Studenci mają możliwość konsultowania treści programowych na dyżurach pracowników oraz na seminariach licencjackich i magisterskich.

2.2.

Metody sprawdzania i oceny realizacji efektów kształcenia określone zostały w odniesieniu do każdego przedmiotu w programie kształcenia. Do najczęściej stosowanych należą: zaliczenie pisemne (ćwiczenia), egzamin pisemny (wykład), kolokwium, zespołowa praca kontrolna, praca semestralna w postaci zwartego opracowania pisemnego, projekt, prezentacja, raport końcowy zawierający ekonomiczną analizę konkretnego przedsiębiorstwa, referat, praca przy tablicy, aktywność na zajęciach, obserwacja. Dla każdego przedmiotu podanych jest z reguły kilka metod sprawdzania i oceny. Zestawienie to określa jednocześnie, jakie kierunkowe efekty kształcenia realizowane są w ramach danego przedmiotu, a tym samym za pomocą wskazanych metod oraz jaka liczba punktów ECTS jest z tym związana.

Na studiach pierwszego stopnia studenci zdają łącznie 22 egzaminy, w tym z języka angielskiego z 10 na 12 przedmiotów podstawowych oraz z części przedmiotów zaliczonych do

pozostałych grup, w tym 5 z przedmiotów specjalnościowych. Natomiast na studiach drugiego stopnia egzaminy obejmują 15 przedmiotów, w tym z większości przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz języka specjalistycznego angielskiego.

Sylabusy przedmiotów zawierają informację o metodach i kryteriach oceniania studentów. Wskazano formę weryfikacji efektów kształcenia oraz wagę przypisywaną do każdego z nich.

Studenci ocenianego kierunku uzyskują niezbędne wsparcie ze strony nauczycieli prowadzących dany przedmiot. Jest one udzielane zarówno w trakcie zajęć dla wyjaśniania zaistniałych zagadnień, jak i studenci mogą zwracać się o nie w ramach konsultacji.

Analiza prac przejściowych i egzaminacyjnych wskazuje, że ich rodzaj i forma są dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów. Tematyka prac jest zgodna z treściami programowymi opisanymi w sylabusach przedmiotów.

Praktyki zawodowe obowiązujące studentów pierwszego stopnia studiów są zaliczane przez kierownika praktyk w oparciu o złożoną w Dziekanacie kartę oceny studenckiej praktyki zawodowej. Na Wydziale powołany został Pełnomocnik Dziekana ds. Kontaktów z Przedsiębiorczością, który występuje, jako kierownik praktyk i jest odpowiedzialny za kontrolę przebiegu, doradzanie przy wyborze praktyki, jak i zaliczenia praktyk zawodowych pod kątem efektów kształcenia.

Zaliczenia praktyki zorganizowanej bądź indywidualnej dokonuje kierownik praktyk w oparciu o składaną przez studenta kartę oceny praktyki zawodowej, a wystawianą przez przedsiębiorstwo, w którym student ją odbywał. Zaliczenia praktyki zrealizowanej na podstawie własnej działalności gospodarczej dokonuje kierownik praktyk na podstawie odpowiedniej dokumentacji a dla innych form działalności - na podstawie karty oceny wypełnionej przez osobę kierującą odpowiednimi pracami.

Proces dyplomowania został uregulowany w Zarządzeniu Rektora. Seminarium licencjackie i magisterskie ma na celu przygotowanie studenta do prowadzenia badań. Szczególnie znaczenie ma w tym zakresie umiejętność formułowania i analizy problemów badawczych, gromadzenia i krytycznej oceny materiałów źródłowych, doboru i odpowiedniego zastosowania metod i narzędzi badawczych, opracowania i prezentacji wyników badań. Weryfikacja realizacji tych zadań dokonywana jest na podstawie pracy na seminarium i przygotowanej przez studenta pracy dyplomowej.

Zasady sporządzania prac dyplomowych i wymagania z nimi związane określone są w Standardach Prac Dyplomowych. Kwestie organizacyjne związane z procesem dyplomowania, a w szczególności złożenia pracy i egzaminu dyplomowego określa Regulamin Studiów UMK. Temat pracy dyplomowej powinien być ustalony wspólnie przez opiekuna i studenta. Sugerowana tematyka prac dyplomowych na kierunku *Ekonomia*, proponowana przez poszczególnych prowadzących jest dostępna dla studentów zarówno w ogłoszeniach w gablotach katedr, jak i w systemie USOS. Proponowane tematy są związane ze specjalizacją naukową pracowników prowadzących seminaria dyplomowe.

Praca dyplomowa podlega ocenie ze strony promotora i recenzenta. Student zdaje także egzamin dyplomowy, na którym odpowiada na dwa pytania oraz dokonuje prezentacji pracy. Oceny pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy stanowią istotny element składowy weryfikacji osiąganych efektach kształcenia przyjętych dla seminarium.

Na Wydziale prowadzącym oceniany kierunek studiów działa 15 studenckich kół naukowych. Członkowie tych kół organizują warsztaty rozwijające wiedzę studentów, konkursy skierowane do studentów Wydziału, uczestniczą w konferencjach naukowych organizowanych w innych ośrodkach, organizują wykłady i warsztaty praktyków pokazujące wykorzystanie wiedzy na temat metod ilościowych w przedsiębiorstwach i instytucjach, organizują konferencje naukowe, seminaria, spotkania z udziałem praktyków. Studenci ocenianego kierunku angażują się także w działalność innych kół naukowych o podobnym

profilu aktywności. Rezultaty działalności naukowej studentów mają postać publikacji w opracowaniach zwartych oraz czasopismach naukowych zgodnych z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku studiów.

Efekty kształcenia, które nabywają studenci ocenianego kierunku studiów kształtują kwalifikacje niezbędne do wykonywania zawodu ekonomisty. Absolwenci studiów pierwszego stopnia uzyskują m. in. umiejętność dostrzegania i formułowania problemów mikro- i makroekonomicznych, analizy otoczenia przedsiębiorstwa, przygotowania i oceny efektywności projektów ekonomicznych oraz sprawnego posługiwania się językiem angielskim. Z kolei absolwenci studiów drugiego stopnia mają sylwetkę ukierunkowaną umiejętnością samodzielnego i krytycznego myślenia, bazującego na rozumieniu funkcjonowania przedsiębiorstw, rynków oraz gospodarki narodowej. Potwierdzeniem zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy jest posiadanie przez jednostkę prowadzącą oceniany kierunek studiów akredytacji AACSB. Oznacza to spełnianie przez Wydział szeregu standardów tego Stowarzyszenia odnoszących się do programów kształcenia i ich dostosowania do potrzeb rynku pracy oraz dalszego kształcenia odpowiednio na studiach drugiego stopnia i doktoranckich.

Procedury związane ze sprawdzaniem realizacji i oceną efektów kształcenia określone są w Regulaminie studiów a szczegółowe informacje dotyczące zasad i kryteriów oceny podawane są przez prowadzących dany przedmiot na pierwszych zajęciach. Nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia obowiązują zasady bezstronności i rzetelności dokonywania ocen, co jest przedmiotem nadzoru ze strony ich zwierzchników oraz właściwych organów. Od nauczycieli wymaga się poza tym przejrzystości sprawdzania i oceny, a studenci mają prawo wglądu do ocenionych prac.

Sprawdzanie i ocena prac przejściowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych dokonywane są, co do zasady przez nauczycieli akademickich prowadzących dany przedmiot. Pozwala to na właściwą weryfikację wymagań określonych dla realizacji założonych efektów kształcenia.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów podejmuje szereg przedsięwzięć mających przeciwdziałać zachowaniom nieetycznym i niezgodnym z prawem. Przedsięwzięcia te realizowane są w całym cyklu kształcenia. Należy wskazać, że już na pierwszym roku studiów studenci zapoznają się z aspektami prawnymi ochrony własności intelektualnej. Na zajęciach, gdy wykonują prace pisemne, projekty, eseje itp. prowadzący zajęcia zwraca uwagę na samodzielność opracowań, natomiast przy pisaniu prac dyplomowych następuje jej weryfikacja w systemie Otwartym Systemie Antyplagiatowym.

Zaliczenia i egzaminy z przedmiotów, w odniesieniu, do których stosuje się metody i techniki kształcenia na odległość odbywają się siedzibie uczelni.

2.3.

Podstawowym dokumentem regulującym kryteria kwalifikacji na oceniany kierunek studiów jest Uchwała Nr 107 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2017/2018 w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Postępowanie kwalifikacyjne na studia pierwszego stopnia odbywa się na podstawie rankingu tworzonego w oparciu o oceny uzyskane przez kandydatów na świadectwie dojrzałości. Uwzględniane są oceny z następujących przedmiotów: matematyki z przelicznikiem 0,6 oraz geografii lub historii lub wiedzy o społeczeństwie z przelicznikiem 0,4 i nowożytnego języka obcego z przelicznikiem 0,2 – dla poziomu podstawowego, a dla poziomu rozszerzonego – z przelicznikami na poziomie odpowiednio 0,7; 0,6; 0,3. Laureaci i finaliści ogólnopolskich konkursów oraz olimpiad przedmiotowych przyjmowani są poza postępowaniem kwalifikacyjnym z maksymalną liczbą punktów w rankingu.

Kandydaci na studia drugiego stopnia, którzy posiadają polski dyplom ukończenia studiów, są kwalifikowani na podstawie ocen ze studiów. Pod uwagę brana jest średnia arytmetyczna wszystkich pozytywnych ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w ciągu całego okresu studiów, ocena z egzaminu dyplomowego oraz ocena z pracy dyplomowej. Kandydaci, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów poza systemem polskiego szkolnictwa wyższego są kwalifikowani na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. O przyjęcie mogą ubiegać się kandydaci, którzy posiadają tytuł licencjata, inżyniera, magistra lub równoważny dowolnego kierunku studiów oraz dowolnego makrokierunku. Ustalony jest podział ogólnego limitu miejsc według następującej zasady:

- 90 % limitu miejsc dla kandydatów, którzy ukończyli studia na kierunkach ekonomicznych oraz pokrewnych określonych w Uchwale,
- 10 % limitu miejsc przeznacza się dla kandydatów, absolwentów pozostałych kierunków.

Zasady rekrutacji studentów na kierunek *Ekonomia* są przejrzyste, gdyż kandydaci mogą zapoznać się ze szczegółowo opisanymi wymogami na stronie internetowej. Zapewniają one niezbędną selektywność doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych na ocenianym kierunku studiów efektów kształcenia.

Obowiązujące w jednostce realizującej oceniany kierunek studiów zasady i procedury procesu dyplomowania określone są w Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 18 kwietnia 2016 r. postępowanie w sprawie nadania tytułu zawodowego w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 16 listopada 2016 r. zmieniające zarządzenie Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 18 kwietnia 2016 r. postępowanie w sprawie nadania tytułu zawodowego w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu wraz wszelkimi załącznikami. Poza tym na stronie Archiwum Prac Dyplomowych UMK studenci mogą pobrać wszelkie niezbędne dokumenty, wnioski oraz zapoznać się w razie potrzeby z prezentacjami, które opisują oraz ilustrują niezbędne działania konieczne do podjęcia w procesie dyplomowania. Stosowane w jednostce zasady dyplomowania pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia.

Uczelnia stworzyła studentom możliwość identyfikacji efektów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innych szkołach wyższych, a także ich potwierdzenia. Procedury i zasady tej identyfikacji zostały określone w Uchwale Nr 91 Senatu UMK w Toruniu z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzenia efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Uchwała stanowi ramowy akt prawny regulujący to zagadnienie. Obecnie w UMK trwają prace nad opracowaniem przepisów szczegółowych w tym zakresie, w których znajdzie się opis procedury, jak i zadania poszczególnych organów, ją realizujących.

Uczelnia, w której prowadzony jest oceniany kierunek studiów stworzyła możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności do efektów kształcenia zakładanych dla tego kierunku w drodze przyjęcia Uchwały Nr 91 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Przewiduje on stworzenie wykazu zajęć na poszczególnych kierunkach studiów objętych procedurą uznawalności efektów uczenia się wraz z przyporządkowaną im liczbą punktów ECTS, który podany jest do publicznej wiadomości. O potwierdzenie efektów kształcenia może ubiegać się osoba, która zamierza podjąć studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie i posiada, co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe bądź ubiega się o przyjęcie na studia drugiego stopnia oraz posiada, co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe po ukończeniu studiów pierwszego stopnia. W wyniku

potwierdzania efektów uczenia się można zaliczyć wnioskodawcy nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Zadania związane z procedurą potwierdzania efektów uczenia się realizują wydziałowa komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się oraz egzaminatorzy. Szczegółową procedurę w tym zakresie określa zarządzenie rektora.

Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów zapewniają kandydatom na studia odpowiedni dostęp do informacji dla kandydatów na studia oraz osób zainteresowanych uzyskaniem potwierdzenia efektów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym i poza nim. Kompleksowe i aktualne informacje w tym zakresie są dostępne przede wszystkim na stronie internetowej uczelni.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Plan studiów, zarówno realizowany na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, ma prawidłową strukturę obejmującą grupy przedmiotów i przedmioty pozwalające na realizację założonych efektów kształcenia. Wymiar czasowy całych studiów, grup przedmiotów i poszczególnych przedmiotów jest właściwy z punktu widzenia możliwości realizacji założonych efektów kierunkowych i przedmiotowych. Sekwencja przedmiotów jest odpowiednia i uwzględnia powiązania występujące pomiędzy przedmiotami. W sylabusach określono wymagania wstępne dla realizacji danego przedmiotu. W sylabusach wszystkich przedmiotów dokonano kalkulacji nakładu pracy niezbędnego dla osiągnięcia założonych dla niego efektów kształcenia i wyrażono go w godzinach.

Formy prowadzenia zajęć dydaktycznych, a w szczególności ich struktura w skali całego planu studiów są właściwe z punktu widzenia ogólnoakademickiego profilu kształcenia. Zajęcia w formie wykładów obejmują nieco ponad połowę łącznego wymiaru czasowego zajęć. Liczebność grup studenckich na zajęciach ćwiczeniowych i seminaryjnych jest odpowiednia z punktu widzenia możliwości wykorzystywania aktywnych form kształcenia i realizacji założonych efektów kształcenia.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część programu kształcenia. Realizowane są we właściwym dla ogólnoakademickiego profilu kształcenia wymiarze czasowym. Miejsca odbywania praktyk i ich programy umożliwiają osiągnięcie przyjętych dla nich efektów kształcenia. System wsparcia studentów w zakresie realizacji praktyk jest zorganizowany i funkcjonuje prawidłowo. Zaliczanie praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej i innych komplementarnych form dokonywane jest w oparciu o weryfikację realizacji w jej ramach efektów kształcenia przyjętych dla praktyki zawodowej.

Ze względu na dużą liczbę studentów w jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów harmonogram zajęć dydaktycznych wypełnia w zasadzie cały dzień. Nie występuje jednak zjawisko kumulacji w trakcie dnia zajęć z jednego przedmiotu.

Na ocenianym kierunku studiów prowadzone są zajęcia z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość. Ich zakres jest niewielki i dotyczy po kilku przedmiotów. Wymiar godzin e-learningu w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów nie przekracza 40 %.

Zaliczenia z tych przedmiotów odbywają się w siedzibie uczelni. Treści programowe ujęte w sylabusach poszczególnych przedmiotów są dobrane prawidłowo z punktu widzenia założonych dla nich efektów kształcenia. Uwzględniają one aktualny stan wiedzy z danej dyscypliny. Treści programowe dla języka obcego są w niezbędnym zakresie ukierunkowane na znajomość języka specjalistycznego z zakresu kierunku studiów. Treści kształcenia dla całych studiów tworzą kompleksowy i spójny zestaw zagadnień, teorii i problemów odpowiadających założonym efektom kształcenia.

Metody kształcenia stosowane w ramach poszczególnych przedmiotów pozwalają na realizację założonych dla nich efektów kształcenia. Pozwalają one w szczególności na przygotowanie studentów studiów pierwszego stopnia do prowadzenia badań oraz udziału w

badaniach studentów drugiego stopnia. Podstawową rolę w tym zakresie odgrywają przedmioty przygotowujące do prowadzenia badań jakościowych i ilościowych oraz seminaria dyplomowe. Studenci opanowują w ich trakcie warsztat naukowy a część z nich przeprowadza w ramach przygotowania pracy dyplomowej własne badania empiryczne.

Studenci mają możliwość korzystania z indywidualizacji metod kształcenia poprzez wybór na studiach pierwszego stopnia modułu specjalizacyjnego a na studiach drugiego stopnia specjalności, wybór seminarium dyplomowego. Regulamin studiów umożliwia także studia oraz na zasadach indywidualnego planu studiów bądź indywidualnej organizacji studiów. W szczególności osoby niepełnosprawne mają zapewniony dostęp do rozwiązań organizacyjnych związanych z procesem kształcenia dostosowanych do ich potrzeb.

Metody sprawdzania i oceny realizacji efektów kształcenia są dostosowane do charakteru przedmiotów i w sposób prawidłowy określone w programie kształcenia oraz sylabusach przedmiotów. Dokonuje się jej w oparciu o zróżnicowany zestaw metod. Prawidłowo prowadzona jest weryfikacja efektów kształcenia odnoszących się do praktyk zawodowych.

Ważnym elementem jest weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest w ramach systemu dyplomowania. Tematyka prac dyplomowych jest zgodna z dyscyplinami nauki, do których zostały odniesione efekty kształcenia. Analiza losowo dobranych prac dyplomowych wskazuje, że ich struktura jest dostosowana do ogólnoakademickiego profilu kształcenia. Zawierają one stosunkowo silnie rozbudowane części teoretyczne oparte na przeglądzie literatury przedmiotu, Części empiryczne prezentują wyniki badań z zastosowaniem odpowiednio dobranych metod ilościowych.

Studenci ocenianego kierunku studiów wykazują dobrą aktywność naukową przejawiającą się w publikowaniu referatów i artykułów, udziale i organizacji konferencji naukowych i seminariów oraz innych przedsięwzięciach o charakterze naukowym. Jest ona prowadzona głównie w ramach kół naukowych.

Proces sprawdzania i oceny efektów kształcenia zapewnia równe traktowanie, przejrzystość i bezstronność postępowania w tym zakresie oraz umożliwia rozwiązywanie sytuacji konfliktowych. Studenci mają dostęp do informacji zwrotnej na temat wyników ocen bezpośrednio u prowadzących zajęcia bądź przez system informatyczny USOS.

Rekrutacja kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia oparta jest na kryteriach umożliwiających weryfikację i selekcję z punktu widzenia posiadania wiedzy i umiejętności niezbędnych dla osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych dla danego poziomu studiów.

Proces dyplomowania uregulowany jest w sposób kompleksowy i obejmuje wszystkie jego etapy. Poszczególne rozwiązania pozwalają na osiągnięcie zakładanych dla seminariów dyplomowych efektów kształcenia.

Uczelnia wprowadziła adekwatne regulacje odnoszące się do identyfikacji efektów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym i poza systemem studiów. Informacje na ich temat są aktualne, kompletne i w łatwy sposób dostępne dla zainteresowanych osób, zwłaszcza w wersji elektronicznej.

Dobre praktyki

Harmonogram sesji egzaminacyjnej jest układany w porozumieniu ze studentami, dzięki czemu jest dostosowanych do ich potrzeb i możliwości

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

W Uniwersytecie Mikołaja Kopernika przepisy dotyczące procesu zapewnienia jakości kształcenia mają charakter scentralizowany. Regulują wprowadzenie i realizację działań projakościowych na szczeblu Uczelni i Wydziałów. Przepisy w tym zakresie obejmują dwie grupy, tj. bezpośrednio odnoszące się do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz o charakterze ogólnym regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów, procesem kształcenia oraz tworzeniem programów kształcenia na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, w tym m. in. zasadami rekrutacji, tokiem studiów, zasadami dyplomowania, oceną nauczycieli akademickich, a także przepisy dotyczące pomocy udzielanej studentom w procesie kształcenia.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu ma wieloletnią historię. Został on powołany w UMK na mocy Uchwały Nr 37 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z dnia 16 września 1997r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Stymulacji i Oceny Jakości Kształcenia. Zgodnie z ww. Uchwałą, zasadnicze cele systemu, służące rozwojowi kultury jakości w UMK obejmują:

- 1) Stymulowanie ciągłego doskonalenia jakości kształcenia na UMK,
- 2) Podniesienie rangi pracy dydaktycznej i przyznanie należnego jej miejsca w opinii społeczności akademickiej i w ocenach nauczycieli akademickich,
- 3) Dostarczenie społeczeństwu (kandydatom na studia, pracodawcom, władzom) wiarygodnych informacji na temat jakości kształcenia i poziomu wykształcenia absolwentów.

W Uchwale wskazano także instrumentarium służące do realizacji Uczelnianego Systemu Stymulacji i Oceny Jakości Kształcenia, obejmujące: formalną dokumentację procesu dydaktycznego, ankietyzację studentów, ankietyzację absolwentów oraz hospitację.

Kolejny akt prawny dotyczący zapewnienia jakości w UMK stanowi Uchwała nr 105 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 27 listopada 2007r. w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zgodnie z Uchwałą z dnia 27 listopada 2007r., w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia ocenie podlegają:

- 1) Program kształcenia.
- 2) Realizacja procesu kształcenia.
- 3) Warunki realizacji procesu kształcenia.
- 4) Gromadzenie i upowszechnianie wiarygodnych informacji na temat jakości kształcenia i poziomu wykształcenia absolwentów.

Do instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, zgodnie z Uchwałą z dnia 27 listopada 2007r., zaliczono: formalną dokumentację procesu dydaktycznego, ankietyzację studentów oraz hospitację.

Obecnie w UMK obowiązuje Uchwała Nr 10 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „System Doskonałości Akademickiej” (WSZJK) Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 28 stycznia 2014r. Uchwała z 2014r. wskazuje, iż celem systemu jest:

- 1) Doskonalenie jakości kształcenia rozumianej jako poziom uzyskanych efektów kształcenia oraz poziom jakości realizowanych procesów umożliwiających osiągnięcie tych efektów,

- 2) Doskonalenie jakości organizacji pracy rozumianej jako jakość wewnętrznych procesów zachodzących w Uniwersytecie, umożliwiających osiągnięcie wysokiej jakości poziomu kształcenia.

Zgodnie z Uchwałą z dnia 28 stycznia 2014r. system obejmuje doskonalenie jakości i organizacji pracy w zakresie:

- 1) Efektów kształcenia i programów studiów,
- 2) Organizacji i warunków kształcenia,
- 3) Jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych,
- 4) Bieżącej pracy i rozwoju nauczycieli akademickich i pracowników administracji,
- 5) Aktywności naukowo-badawczej i rozwoju Uniwersytetu,
- 6) Współpracy z interesariuszami zewnętrznymi,
- 7) Organizacji i warunków pracy w Uniwersytecie,
- 8) Monitorowania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu.

W Uchwale Senatu UMK z 2014r. określono cele, podmioty i zadania WSZJK w zakresie monitorowania i podnoszenia jakości kształcenia na wszystkich poziomach i formach edukacji, zapewnienia właściwych warunków realizacji procesu kształcenia wraz z ich ciągłym doskonaleniem, a także prowadzenia właściwej działalności informacyjnej w celu upowszechniania wiedzy we wskazanym wyżej zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem efektów kształcenia, ich monitorowania pod kątem ich zgodności oczekiwaniami interesariuszy zewnętrznych i potrzebami rynku pracy, metod sprawdzania osiągniętych efektów kształcenia, ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, oraz ocenę jakości i warunków prowadzenia procesu kształcenia. Elementem tego systemu jest aktualizacja i doskonalenie instrumentów służących realizacji przyjętych celów i zadań. System ten jest wdrożony i ciągle doskonalony.

W celu realizacji zadań WSZJK w UMK na szczeblu Uczelni na mocy Zarządzenia Nr 38 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu powołany został zespół pracowników różnych wydziałów Uniwersytetu, nazwany Uczelnianą Radą ds. Jakości Kształcenia. Zadania Rady obejmują:

- 1) Promowanie idei ciągłego doskonalenia jakości kształcenia oraz budowania kultury projakościowej w Uniwersytecie, poprzez upowszechnianie dobrych praktyk,
- 2) Opiniowanie działań związanych z wdrażaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „Systemu Doskonałości Akademickiej”,
- 3) Monitorowanie funkcjonowania procedur Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „Systemu Doskonałości Akademickiej” oraz ich aktualizacja,
- 4) Przedstawianie rektorowi corocznych sprawozdań z działalności Rady wraz z opinią w sprawie efektów funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „Systemu Doskonałości Akademickiej”,
- 5) Rozpatrywanie spraw wniesionych przez Pełnomocnika Rektora UMK ds. Jakości Kształcenia.

System Zapewniania Jakości Kształcenia na WNEiZ wpisuje się w WSZJK UMK. System ten obejmuje doskonalenie jakości kształcenia i organizacji pracy we wszystkich istotnych dla funkcjonowania Wydziału obszarach, a w szczególności w zakresie:

- 1) Efektów kształcenia i programów studiów,
- 2) Organizacji i warunków kształcenia,
- 3) Jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych,
- 4) Bieżącej pracy i rozwoju nauczycieli akademickich i pracowników administracji,
- 5) Aktywności naukowo-badawczej i rozwojowej Wydziału,
- 6) Współpracy z interesariuszami zewnętrznymi,

- 7) Organizacji warunków pracy na Wydziale,
- 8) Monitorowania losów zawodowych absolwentów Wydziału.

Za zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia na Wydziale odpowiadają:

- 1) **Rada Wydziału** - zatwierdza wszystkie podstawowe dokumenty dotyczące misji i strategii rozwoju Wydziału, efekty kształcenia, programy i plany kierunków studiów prowadzonych na WNEiZ, propozycje i harmonogram działań przedstawiane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia w corocznym raporcie, powołuje wydziałowe komisje i zespoły uczestniczące w procesie oceny i podnoszenia jakości kształcenia.
- 2) **Dziekan Wydziału** - organizuje proces kształcenia, inicjuje zmiany w ofercie kształcenia i programach studiów, upowszechnia wiedzę nt. toku studiów, organizuje badania ewaluacyjne. Do kompetencji dziekana należy odpowiedzialność za wszystkie działania związane z organizacją procesu dydaktycznego.
- 3) **Wydziałowa Komisja Dydaktyczno - Programowa** - kontroluje plany i programy studiów na kierunkach prowadzonych na Wydziale, wprowadzanie niezbędnych zmian i aktualizacji w programach studiów i treściach poszczególnych przedmiotów, wynikających ze zmieniających się warunków prawnych, oczekiwań studentów i potencjalnych pracodawców. Komisja uwzględnia m.in. rekomendacje Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz opinie i sugestie interesariuszy zewnętrznych. Komisja Dydaktyczno-Programowa przekazuje Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wnioski dotyczące problematyki jakości kształcenia.
- 4) **Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia** – została powołana uchwałą Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w dniu 20.11.2013r. W skład Komisji wchodzi: prodziekan ds. studentów, prodziekan ds. nauki, Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia, przedstawiciel Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, przedstawiciel Zespołu ds. Akredytacji AACSB, przedstawiciele pracowników reprezentujących minimum kadrowe na poszczególnych kierunkach studiów realizowanych na Wydziale, przedstawiciel studentów, przedstawiciel doktorantów oraz przedstawiciel administracji Wydziału. Komisja przeprowadza analizę realizacji efektów kształcenia oraz funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia w minionym roku akademickim na podstawie: wyników sesji egzaminacyjnej, opinii nauczycieli akademickich, raportów z procedury oceny zajęć dydaktycznych, wprowadzonej Zarządzeniem Nr 60 Rektora UMK z dnia 7 kwietnia 2014 r., raportów z oceny realizacji procedur AACSB, raportów z badań satysfakcji studentów, opinii interesariuszy zewnętrznych oraz arkuszy hospitacji zajęć dydaktycznych. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia analizuje też i dokonuje oceny publicznego dostępu do informacji o programach studiów, efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów, poziomu naukowego jednostki, zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej i doboru kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe. Na podstawie dokonanych analiz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia opracowuje plan działań naprawczych na każdy kolejny rok akademicki i nadzoruje jego realizację.
- 5) **Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia** - do zadań Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia należy:
 - a) Współpraca z przedstawicielami Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
 - b) Realizacja zadań związanych z funkcjonowaniem WSZJK uregulowanych w odrębnych przepisach, w tym w szczególności:
 - Przygotowywanie raportów z pomiarów,
 - Wyznaczanie celów w zakresie doskonalenia jakości oraz

zatwierdzanie działań wynikających z funkcjonowania Systemu Doskonałości Akademickiej,

- Nadzór nad realizacją działań doskonalących jakość kształcenia,
- Weryfikacja poziomu realizacji działań doskonalących jakość kształcenia,
- Przygotowanie skróconej wersji raportu przeznaczonej do opublikowania na stronie internetowej Wydziału.

6) **Wydziałowa Komisja Oceniająca** - dokonuje okresowej oceny pracowników przy uwzględnieniu różnych kryteriów (aktywność naukowa, działalność organizacyjna, praca dydaktyczna). Podstawą oceny pracy dydaktycznej są dane pochodzące z systemu ankietyzacji zajęć, a także innych źródeł, np. przeprowadzonych hospitacji.

7) **Komisja ds. Studiów Doktoranckich** – organizuje i kontroluje prowadzenie studiów doktoranckich m.in.: opracowuje projekt programu i ramowego planu studiów doktoranckich, opiniuje wnioski o stypendia doktoranckie, opiniuje inne sprawy przedłożone przez kierownika studiów. W skład Komisji wchodzi nauczyciele akademicy zaangażowani w kształcenie na studiach doktoranckich oraz przedstawiciel doktorantów.

Projektowanie oraz doskonalenie programów i efektów kształcenia, w tym kształtowanie oferty kierunku, modyfikacja efektów kształcenia i realizowanych treści należy do działań realizowanych w ramach Wydziałowego Systemu Zapewnienie Jakości.

Od roku akademickiego 2012/2013 efekty kształcenia kierunku *Ekonomia* są zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Procedura projektowania efektów kształcenia została zawarta w załączniku do. Uchwały Senatu UMK Nr 95 z dnia 20 grudnia 2011r. (nowelizowanej Uchwałą Nr 142 Senatu UMK w Toruniu z dnia 16 grudnia 2014r.). Obejmuje ona procedury dla wydziałów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać programy kształcenia oraz programy i plany studiów wyższych. Zgodnie z powyższą uchwałą:

- 1) Projekt efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia przygotowuje na wydziale komisja w skład, której wchodzi w szczególności nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe określonego poziomu studiów danego kierunku lub ich przedstawiciele oraz studenci oddelegowani przez samorząd studencki; do komisji mogą też wchodzić przedstawiciele pracodawców, organizacji zawodowych i instytucji publicznych oraz absolwenci;
- 2) Komisja przedstawia radzie wydziału projekt efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wraz z pisemną opinią wydziałowego organu samorządu studentów;
- 3) Rada Wydziału uchwała projekt efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia;
- 4) Dziekan Wydziału przesyła uchwałę dotyczącą projektu efektów kształcenia dla kierunku studiów wraz pisemną opinią wydziałowego organu samorządu studentów, do Prorektora właściwego ds. kształcenia;
- 5) Prorektor właściwy ds. kształcenia przekazuje ją Komisji ds. Efektów Kształcenia do zaopiniowania;
- 6) Senat UMK podejmuje uchwałę o przyjęciu efektów kształcenia.

Procedurę, o której mowa w powyższych punktach stosuje się także w przypadku wprowadzania zmian w efektach kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia. Dziekan, po zasięgnięciu opinii pracowników prowadzących zajęcia na określonym kierunku studiów, na koniec roku akademickiego przedstawia Radzie Wydziału ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia, która stanowi podstawę doskonalenia programu kształcenia. Zmiany obowiązują studentów rozpoczynających studia wyższe w UMK

zgodnie z programami kształcenia oraz programami i planami studiów, których dotyczą zmienione efekty kształcenia.

Komisja ds. Efektów Kształcenia, o której mowa w punkcie 5 została powołana Uchwałą Senatu UMK do końca kadencji 2016-2020. Do zakresu działania Komisji należy opiniowanie, przedstawianych przez prorektora właściwego ds. kształcenia, projektów efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uchwalonych przez rady wydziałów.

Proces projektowania efektów kształcenia i ich zmian na WNEiZ przebiega zgodnie z procedurą wynikającą z uchwał Senatu UMK.

W celu wdrożenia KRK, Dziekan WNEiZ powołał Zespół ds. Efektów Kształcenia dla kierunku *Ekonomia*, który był odpowiedzialny za opracowanie projektu efektów kształcenia dla każdego stopnia studiów, w oparciu o efekty obszaru nauk społecznych Krajowych Ram Kwalifikacji (od roku akademickiego 2016/17 w oparciu o charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji). Projekt ten po konsultacjach w katedrach, które realizują zajęcia na ocenianym kierunku studiów przedłożony był do zaopiniowania Komisji Dydaktyczno-Programowej WNEiZ, a następnie interesariuszom: Samorządowi Studenckiemu WNEiZ oraz Radzie Konsultacyjno-Programowej WNEiZ na kierunku *Ekonomia*. Po uzyskaniu pozytywnej opinii wyżej wymienionych organów, projekt efektów kształcenia przekazany został do zaopiniowania Radzie Wydziału a następnie do zatwierdzenia przez Senat UMK (poprzedzony opinią Uczelnianej Komisji ds. Dydaktyki i Efektów Kształcenia). W analogiczny sposób powstał plan i program kształcenia.

Plany studiów są zatwierdzane przez Radę Wydziału corocznie i obowiązują studentów rozpoczynających cykl kształcenia od kolejnego roku akademickiego. Są one rekomendowane Radzie Wydziału przez Komisję Dydaktyczno-Programową, po uwzględnieniu przez nią bieżących modyfikacji wniesionych przez katedry lub koordynatorów przedmiotów oraz uzyskaniu opinii interesariuszy. Tryb modyfikacji zawarty jest w dokumencie przyjętym przez Radę Wydziału na posiedzeniu w dniu 23.04.2014 r. oraz procedury akredytacji AACSB.

Wprowadzanie zmian w programach i planach studiów realizowanych na WNEiZ, w tym na kierunku *Ekonomia*, odbywa się zgodnie z Uchwałą Komisji Dydaktyczno-Programowej WNEiZ z dnia 16.04.2014 roku w sprawie opiniowania projektów zmian w programach i planach studiów, przedstawioną do wiadomości Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 23.04.2014r.

Zaliczenie przez studenta wszystkich wskazanych w programie kształcenia przedmiotów jest równoznaczne z osiągnięciem założonych efektów kształcenia dla kierunku. Przedmiotowe efekty kształcenia (z odwołaniem do efektów kierunkowych), sposób ich weryfikacji i kryteria oceny, zawarte są w sylabusach (wprowadzanych przez koordynatorów przedmiotów w systemie USOS). Obowiązujący wzór sylabusu określony jest Zarządzeniem nr 166 Rektora UMK w Toruniu z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie opisu przedmiotu w uniwersyteckim katalogu przedmiotów zamieszczonym w systemie USOS. W sylabusach zawarte są informacje o doborze metod i form weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia a tym samym kierunkowych efektów kształcenia, za co odpowiedzialni są koordynatorzy przedmiotów. Prowadzący zajęcia przechowują dokumenty potwierdzające wyniki pisemnych zaliczeń przez okres 10 lat (zgodnie ze standardami AACSB). Oceny z egzaminów i zaliczeń rejestrowane są w elektronicznym systemie USOS przez osoby prowadzące poszczególne grupy zajęciowe, a w przypadku zaliczenia (egzaminu) wykładu – przez koordynatorów przedmiotów. Po zakończeniu każdego semestru nauczyciele, po dokonaniu zaliczeń drukują protokoły i przekazują je do dziekanatu w celu ich archiwizacji.

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągania zakładanych w programie efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie kształcenia, począwszy od zajęć dydaktycznych, poprzez praktyki zawodowe i na procesie dyplomowania kończąc. Działania

te realizowane są na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia. Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągania zakładanych w programie efektów kształcenia polega na ocenie ich zgodności z wzorcami wynikającymi z przepisów zewnętrznych (przyjętymi w innych uczelniach), oczekiwaniami pracodawców oraz potrzebami rynku pracy (poprzez współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w ramach prowadzonego procesu kształcenia) oraz z misją i strategią Uczelni, a realizowane jest poprzez ocenę realizacji procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć, zaliczenia semestru, organizacji praktyk oraz proces dyplomowania. Działania te wchodziły w zakres Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

W procesie monitorowania stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia na WNEiZ uczestniczy Komisja Dydaktyczno-Programowa oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia.

Istotnym elementem monitorowania i oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia na Uczelni jest system ankietyzacji mający na celu uzyskanie opinii studentów dotyczących znajomości efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz oceny sposobu ich realizacji po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych, opinii pracowników o warunkach kształcenia, opinii pracodawców o kompetencjach absolwentów.

Ankietyzacja przeprowadzana jest zgodnie z postanowieniami Zarządzenia Nr 60 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jest ona realizowana w trybie elektronicznym, przy zapewnieniu całkowitej anonimowości respondentów. Po zakończeniu zajęć i wpisaniu przez nauczycieli akademickich w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studentów ocen, studenci wypełniają anonimowo ankiety oceny zajęć i prowadzących je nauczycieli akademickich. Nauczyciele mają obowiązek zapoznania się z wynikami ankiet. Po zakończeniu roku akademickiego wyniki ankietyzacji poddawane są analizie przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, w wyniku której ustala się działania korygujące do realizacji w kolejnym roku akademickim. Zbiorcze zestawienie wyników ocen zajęć dydaktycznych prowadzonych na Wydziale po zakończeniu roku akademickiego, w zakresie aspektów organizacyjnych, oceny prowadzących zajęcia oraz oceny osiągnięcia efektów kształcenia, jest upowszechniane na stronie internetowej WNEiZ. Wyniki badań ankietowych są wykorzystywane w szczególności do doskonalenia jakości kształcenia i okresowej oceny nauczycieli akademickich.

Ważnym elementem monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia jest identyfikacja i ocena spełnienia oczekiwań studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych. Działania w tym zakresie realizowane są zgodnie z procedurą zawartą w Zarządzeniu Nr 198 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z dnia 16 października 2014r. w sprawie procedury identyfikacji oczekiwań studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz oceny poziomu ich spełnienia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Informacja zwrotna ze strony studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych umożliwia identyfikację mocnych i słabych stron procesu kształcenia oraz służy jego dalszemu doskonaleniu.

Monitorowanie oraz przegląd zakładanych efektów kształcenia oraz programów jest systematycznie prowadzony w ciągu roku akademickiego, a jego efektem jest udoskonalenie programów kształcenia i planów studiów, a także korekta w obsadzie zajęć dydaktycznych. W ramach monitorowania osiągania zakładanych efektów kształcenia przeprowadzana jest ocena w postaci hospitacji. Hospitacje zajęć odbywają się według planu ustalonego przez Dziekana na dany rok akademicki, zgodnie z Zarządzeniem Nr 30 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie procedury hospitacji zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Kierownicy Katedr systematycznie monitorują każdą formę zajęć realizowanych przez ich podwładnych.

Monitorowanie obejmuje hospitacje zajęć praktycznych i wykładów. Po przeprowadzeniu hospitacji Kierownik Katedry wypełnia arkusz hospitacji wykładu bądź arkusz hospitacji zajęć praktycznych i przekazuje go Dziekanowi, a ten, po zapoznaniu się z nim, dalej przekazuje Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Komisja analizuje protokoły hospitacji i proponuje działania naprawcze w obrębie zajęć i przedmiotów, które zostały słabo ocenione. Arkusze hospitacji stanowią dokumentację procesu zapewnienia jakości kształcenia.

Protokoły hospitacji zajęć i wyniki ankiet służą weryfikacji stopnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia są analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia pod kątem:

- 1) Osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia,
- 2) Zapewnienia studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się,
- 3) Prowadzenia przez nauczycieli akademickich badań naukowych w zakresie obszaru, do którego zostały przyporządkowane prowadzone studia,
- 4) Zasad oceniania studentów.

Rezultaty opisanych analiz i ocen Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia przedstawia Radzie Wydziału wraz z propozycją podjęcia działań prowadzących do podniesienia jakości kształcenia.

Do działań związanych z monitorowaniem osiągnięcia zakładanych w programie efektów kształcenia należy także badanie rozkładu ocen uzyskanych na egzaminach przez studentów kierunku *Ekonomia*. Wyniki tej analizy pozwalają na podjęcie działań o charakterze doskonalącym lub naprawczym.

Procesy dotyczące monitorowania jakości kształcenia na WNEiZ wspomaga również Zespół ds. Akredytacji AACSB, który okresowo analizuje oraz przedstawia dane dotyczące pomiarów stopnia realizacji celów uczenia się studentów, realizowanych w związku z akredytacją AACSB, do ulepszania programów studiów i prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz poprawiania funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia się studentów. W ramach tego wystandaryzowanego działania wyznaczony w tym celu zespół AoL (Zespół ds. Assurance of Learning), składający się z przedstawicieli różnych Katedr, odpowiadający za organizację procesu pomiaru celów uczenia się studentów, przygotowuje statystyczne zestawienia wyników pomiarów oraz propozycji usprawnień i przedstawia je wraz z wnioskami Dziekanowi oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Na tej podstawie formułowane są rekomendacje dla Komisji Dydaktyczno-Programowej, dotyczące zmian w programach studiów oraz dla Dziekana w zakresie doskonalenia procesu zapewniania jakości kształcenia.

Ponadto Zespół ds. AoL podejmuje różnorodne działania budujące kulturę doskonalenia jakości kształcenia na WNEiZ. W ciągu ostatnich pięciu lat przeprowadzono dwa cykle szkoleń we wszystkich katedrach dotyczących procesu doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale, szkolenia dla nowych pracowników nt. pomiarów stopnia realizacji celów uczenia się studentów. Zorganizowano spotkania dyskusyjne dla wszystkich nauczycieli akademickich na WNEiZ, dotyczące potrzeb szkoleniowych oraz doskonalenia działalności dydaktycznej. Do panelu dyskusyjnego zaproszono najlepszych wykładowców i ćwiczeniowców, aby podzielili się dobrymi doświadczeniami, co stanowiło przyczynek do refleksji i inspirację do wdrożenia udoskonaleń w ramach prowadzonych zajęć. Z inicjatywy Zespołu AoL przeprowadzone zostały także merytoryczne szkolenia dla pracowników z zakresu wykorzystania platformy Moodle do e-learningu oraz szkolenia warsztatowe nt. nowoczesnych technik uczenia się i nauczania. Służy to także wsparciu rozwijania relacji między studentami a kadrą akademicką. W kolejnych latach działania te będą kontynuowane, m.in. w postaci spotkań pracowników (szkoleń, paneli dyskusyjnych) z najwyżej ocenianymi w procesie ankietyzacji nauczycielami akademickimi oraz laureatami plebiscytów na najlepszego wykładowcę i ćwiczeniowca WNEiZ, organizowanych podczas dorocznej imprezy charytatywno-integracyjnej „Puchar

Wydziału”.

W ramach monitorowania jakości kształcenia na WNEiZ każdy nauczyciel akademicki poddawany jest ocenie okresowej. Procedura ta polega na wypełnieniu przez pracownika ankiety oceny okresowej, w której odpowiada na zadane pytania oraz przedstawia swoje osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Arkusz ankiety jest opiniowany przez Kierownika jednostki wydziałowej i przesyłany do Dziekanatu. Arkusz ankiety przekazywany jest Wydziałowej Komisji Oceniającej Nauczycieli Akademickich. Komisja dokonuje oceny całokształtu działalności wydając opinię pozytywną, warunkowo-pozytywną lub negatywną. Z opinią Komisji zapoznaje się oceniany pracownik. Po podpisaniu kwestionariusza zostaje on przekazany Rektorowi.

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągania zakładanych efektów kształcenia pozwala również na dokonanie oceny ich aktualności, w tym zgodności z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy. W ramach tego działania na WNEiZ organizowane są okresowe spotkania z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych. Ponadto proces monitorowania, okresowego przeglądu programów kształcenia i osiągania zakładanych efektów kształcenia wspierają kierownicy katedr oraz pozostali nauczyciele akademicki, koordynator programu ERASMUS, opiekunowie kół naukowych i praktyk oraz pracownicy administracyjni dziekanatu. Ważny wpływ na jakość całego systemu mają również studenci i doktoranci, wpływając poziomem swojego zaangażowania na proces kształcenia.

Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia dokonywana jest na WNEiZ w pięciu etapach: w pierwszym przez nauczycieli akademickich, w drugim przez Zespół ds. AoL (Assurance of Learning), w trzecim w ramach procesu dyplomowania, w czwartym przez praktyki zawodowe, w piątym przez interesariuszy.

Nauczyciele akademicki stosują system sprawdzania i oceny efektów kształcenia w sposób przejrzysty, spójny i wiarygodny. Sylabusy przedmiotów (zamieszczone w systemie USOS) zawierają określenie metod sprawdzania i oceniania zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta. Metody te wymienione są wraz ze wskazaniem stopnia, w jakim weryfikują one realizację efektów przedmiotowych. Student dzięki znajomości sylabusu zna metody oceny efektów przed rozpoczęciem cyklu dydaktycznego i dzięki temu wie, w jakich obszarach może skorzystać ze wsparcia w procesie uczenia się oraz zna kryteria ilościowe ewaluacji określonego efektu. Kryteria oceny poszczególnych efektów zawsze są omawiane w toku prowadzonych zajęć. Stosowane metody weryfikacji uzależnione są od przyjętych kierunkowych efektów kształcenia. W przypadku wiedzy stosuje się egzaminy pisemne w formie testów (w tym z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość, np. Moodle) lub pytań otwartych, a także egzaminy ustne. W przypadku umiejętności metodami sprawdzającymi są kolokwia w formie zadań praktycznych, studium przypadków oraz projektów. Dla kompetencji społecznych stosowana jest obserwacja pracy grupy zadaniowej oraz sposób zaprezentowania uzyskanych wyników.

Drugi etap weryfikacji efektów kształcenia jest związany z działaniami Zespołu ds. AoL (Assurance of Learning). Powołany w 2012 r. Zespół ds. AoL składający się z przedstawicieli różnych katedr, odpowiada za organizację oraz regularne przeprowadzanie procesu pomiaru i doskonalenia jakości kształcenia. Dla każdego kierunku studiów, w tym *Ekonomii*, na wszystkich stopniach studiów sformułowane zostały, spójne z misją Wydziału, cele uczenia się studentów, odpowiadające wybranym efektom kształcenia. Podlegają one regularnym pomiarom, których wyniki dostarczają informacji wykorzystywanych do wprowadzania udoskonaleń w programach studiów, zarówno na poziomie strukturalnym, jak i w ramach poszczególnych przedmiotów.

W celu spełnienia wysokich standardów AACSB, Zespół opracował autorskie rozwiązania systemowe: procedurę pomiaru oraz nowoczesne narzędzia do zbierania danych (arkusz zbiorczy oraz indywidualną kartę pomiaru), a także wzory narzędzi pomiarowych. Dla

każdego efektu (celu) skonstruowany został miernik, precyzujący jednoznacznie kryteria pomiaru i wymagania wobec studentów. Osoby wykonujące pomiar tworzą elektroniczne karty pomiaru, zawierające wyniki uzyskane przez studentów w odniesieniu do każdego z kryteriów oraz plik z podsumowaniem wyników pomiaru, zawierający m.in. informacje na temat przyczyn uzyskania niesatysfakcjonujących rezultatów oraz sugerowanych zmian. Pliki te gromadzone są w specjalnie przeznaczonych do tego celu bazie danych, a następnie poddawane szczegółowej analizie przez Zespół ds. AoL. Wyniki pomiarów wraz z rekomendacjami przedstawiane są Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Pracownicy zobowiązani są do przechowywania prac studentów przez 10 lat (wymóg akredytacji AACSB). Na podstawie uzyskanych wyników ocen proponowane są działania naprawcze umożliwiające podniesienie jakości kształcenia oraz jak najwyższy stopień realizacji efektów (celów). Pracownicy mogą zgłaszać wnioski dotyczące np. zmian liczby godzin, formy zajęć (wykład/ćwiczenia), semestru, na którym prowadzone są zajęcia, wraz z merytorycznym uzasadnieniem proponowanej zmiany. Wnioski takie są uwzględniane przy modyfikacji programów studiów.

Trzeci etap weryfikacji efektów kształcenia stanowią procedury dyplomowania, określone Zarządzeniem Rektora. Zostały szczegółowo opisane w kryterium 2.1 oraz 2.2.

W wyniku działań systemu zapewniania jakości kształcenia na WNEiZ podjęto różnorakie działania. Szczegóły tych działań przedstawia poniższa tabela, w której poszczególne działania przypisane są do trzech obszarów, tj.:

- 1) Opracowanie programu kształcenia,
- 2) Monitorowanie procesu kształcenia
- 3) Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia na etapie dyplomowania, a w ich ramach wnioski z przeglądu i weryfikacji oraz działania doskonalące.

Zestawienie tabelaryczne (syntetyczne):

Badany obszar	Wnioski z monitorowania i przeglądów, badań oraz rozmów, (kto wskazał na konieczność zmian)	Działania doskonalące
Opracowanie programu kształcenia	- wymogi legislacyjne - wnioski z inicjatywy studentów, nauczycieli akademickich i pracodawców (uprzątnienie) - zapotrzebowanie rynku pracy na absolwentów posiadających umiejętności w zakresie IT oraz języków: angielskiego i niemieckiego (TZMO, Nestle). - zalecenie MNiSW - wnioski z bieżącego monitorowania programu studiów - lepsze przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy - zaawansowany proces internacjonalizacji studiów na WNEiZ	- wprowadzenie na wszystkich kierunkach studiów modułu kształcenia pod nazwą <i>Zajęcia z obszaru nauk humanistycznych</i> (łącznie 6 punktów ECTS: filozofia, podstawy etyki, historia gospodarcza, sztuka wystąpień publicznych, writing – pisemne formy użytkowe dla studentów studiów ekonomicznych). - przekształcenie na I stopniu studiów modułu kształcenia ilościowego na moduł analiz rynkowych. - wprowadzenie na I stopniu studiów modułu kształcenia <i>IT i języki obce</i> - wprowadzenie na II stopniu studiów przedmiotu <i>Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa państwa</i> - korekta przedmiotów w programie specjalności <i>Analityka gospodarcza</i> - powołanie studiów II stopnia prowadzonych w języku angielskim pod nazwą <i>Economics</i>, specjalność <i>International Economy and Finance</i>, studia z możliwością uzyskania trzech dyplomów we współpracy z University of Macerata, University of Angers

	- wymogi legislacyjne	- opracowanie efektów kształcenia zgodnych z PRK na II stopniu studiów
Monitorowanie procesu kształcenia	- wnioski z badania rozkładu ocen - wnioski z hospitacji zajęć dydaktycznych - wnioski z oceny zajęć dydaktycznych przez studentów - wnioski wynikające z analiz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia - wnioski wynikające z przeglądu przedmiotowych efektów kształcenia - wnioski z pomiarów stopnia realizacji celów uczenia się studentów realizowanych w ramach akredytacji AACSB - wnioski z cyklicznych spotkań Zespołu ds. AoL z pracownikami Wydziału dotyczących jakości kształcenia - wnioski wynikające z realizacji procesu akredytacyjnego AACSB (wdrażania standardów opracowanych i aktualizowanych przez AACSB International	- dobór kadry dydaktycznej - korekty w obsadzie zajęć dydaktycznych, - informacja zwrotna do wykładowców o poziomie zadowolenia studentów, - uprządkowanie zajęć, - zwiększenie liczby zadań aktywizujących studentów i skłaniających ich do większego zaangażowania i zainteresowania się problematyką poszczególnych przedmiotów, - standaryzacja metod i narzędzi wykorzystywanych przez wykładowców prowadzących ten sam przedmiot w różnych grupach oraz realizacja tych samych efektów kształcenia na przedmiocie, - okresowe ustalanie planów działań korygujących/projakościowych na podstawie analizy wyników ankietyzacji studentów dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych, - okresowe ustalanie planów działań korygujących/projakościowych na podstawie analizy wyników ankietyzacji studentów dotyczącej ich satysfakcji ze studiów, - zwiększenie dostępu studentów do pracowni komputerowych, - dokonano modyfikacji sylabusów w zakresie precyzyjnego określenia pomiarów procesu dydaktycznego - okresowe przygotowywanie przez zespół ds. AACSB statystycznego zestawienia wyników pomiarów i przedstawianie ich wraz z wnioskami Dziekanowi oraz Komisji ds. Jakości; na tej podstawie formułowane są rekomendacje dla Komisji Dydaktyczno-Programowej, dotyczące zmian w programach studiów oraz dla Dziekana w zakresie doskonalenia procesu zapewniania jakości kształcenia. - szkolenia warsztatowe dla nauczycieli akademickich w zakresie kompetencji dydaktycznych i nowoczesnych metod nauczania, - szkolenia dla pracowników z zakresu wykorzystania platformy Moodle do e-learningu - szkolenia dla nowych pracowników nt. pomiarów stopnia realizacji celów uczenia się studentów, - spotkania pracowników (panele dyskusyjne) z najwyżej ocenianymi w procesie ankietyzacji nauczycielami akademickimi oraz laureatami plebiscytów organizowanych podczas „Pucharu Wydziału” na najlepszego wykładowcę i ćwiczeniowca WNEiZ (w celu wymiany doświadczeń. - wprowadzenie specjalnego narzędzia informatycznego w postaci Bazy Aktywności Pracowników WNEiZ; baza ta służy do wprowadzania informacji, obejmujących czternaście części tematycznych (zakładek), w których pracownicy zamieszczają między innymi informacje na temat publikacji, seminariów i konferencji, projektów

		badawczych, praktyk i staży, prowadzonych zajęć dydaktycznych, promotorstwa i recenzji, pełnionych funkcji, działalności na rzecz Wydziału, otrzymanych nagród i wyróżnień, sukcesów dydaktycznych, różnych form podnoszenia własnych kwalifikacji oraz innych czynności zawodowych; pracownicy zobligowani są regularnie aktualizować dane zawarte w bazie. W związku ze zmianą standardów AACSB zakłada się przebudowanie i zaktualizowanie Bazy Aktywności Pracowników WNEiZ nie tylko pod kątem nowych wytycznych, ale również w celu podniesienia jakości danych. Planuje się zintegrowanie Bazy Aktywności z już działającymi na Uczelni systemami (np. z systemem USOS i z systemem Expertus). Zaktualizowana Baza Aktywności ma zostać rozszerzona również o moduł wspomagający i usprawniający działanie systemu AoL. Poza tym informacje dotyczące działalności naukowej pracowników będą automatycznie przesyłane na ich strony www. Zakłada się zwiększenie zakresu pozyskiwanych danych, jak również dodanie nowych opcji raportowania w celu generowania raportów na potrzeby sprawozdawczości krajowej.
Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na etapie dyplomowania	- wymogi legislacyjne - wdrażanie standardów AACSB - wdrażanie procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy UMK - wdrażanie standardów PRK - wdrażanie standardów AACSB - wdrażanie procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy UMK - wdrażanie standardów PRK - wdrażanie procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy UMK - wdrażanie standardów PRK	- sprawdzanie prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów pod kątem zapobiegania plagiatom, w tym celu WNEiZ wykorzystuje Otwarty System Antyplagiatowy OSA. - cykliczny pomiar osiągnięć studentów (wiedza i umiejętności); pomiar przeprowadzany jest zarówno na poszczególnych przedmiotach, jak i w ramach seminariów doktorskich, egzaminów licencjackich oraz magisterskich, a także na podstawie prac licencjackich i magisterskich (dla seminariów, egzaminów i prac opracowano wystandaryzowane mierniki). - weryfikacja efektów kształcenia w ramach systemu praktyk zawodowych; WNEiZ posiada stosowne wystandaryzowane działania, narzędzia oraz dokumentację w tym zakresie (Zasady odbywania studenckich praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu, Ramowy program studenckich praktyk zawodowych na studiach I stopnia Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu, Karta oceny studenckiej praktyki zawodowej).

3.2.

W zakresie polityki informowania studentów nt. efektów kształcenia oraz innych istotnych dla procesu dydaktycznego elementów, WNEiZ realizuje powszechnie obowiązujące standardy w tym zakresie. Podstawowym źródłem informacji na temat Wydziału jest jego internetowy serwis www, znajdujący się pod adresem www.econ.umk.pl. Zgodnie z podziałem treści w menu strony, zawiera on informacje dotyczące:

- 1) Wydziału (misja, historia, władze, opis poszczególnych katedr, administracja, baza dydaktyczna, biblioteka, uprawnienia i akredytacje, obowiązujące procedury).

- 2) Procesu kształcenia studentów (opis oferowanych kierunków, specjalności i modułów na studiach I, II i III stopnia, oferta studiów podyplomowych, EMBA, inne kursy i szkolenia, plany studiów, efekty kształcenia, polityka jakości kształcenia, sukcesy studentów Wydziału i opinie jego absolwentów, a także przekierowanie do serwisów: dla studentów oraz dla kandydatów na studia).
- 3) Pracowników naukowo-dydaktycznych (dane teleadresowe pracowników poszczególnych katedr, informacje nt. dyżurów konsultacyjnych).
- 4) Działalności naukowej (organizowane konferencje i seminaria, wykaz publikacji pracowników, informacje o toczących się i zakończonych postępowaniach doktorskich i habilitacyjnych, periodyki wydawane przez Wydział, działające na Wydziale organizacje naukowe).
- 5) Współpracy z zagranicą (program Erasmus+, studia międzynarodowe we współpracy z Uniwersytetem w Angers – program polsko-francuski oraz z Uniwersytetem w Sewilli – program polsko-hispański).
- 6) Współpracy z biznesem (Rada Doradcza Przedstawicieli Biznesu, program praktyk studenckich, projekt *SME Internationalisation Exchange*, Centrum Przywództwa i Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, Biuro Karier UMK).

Ponadto na stronie głównej serwisu znajdują się: dane teleadresowe Wydziału wraz z formularzem kontaktowym, aktualne informacje dotyczące Wydziału, wykaz partnerów biznesowych, polityka prywatności Wydziału w zakresie serwisu www oraz spis przydatnych linków.

Uwzględniając trzy grupy odbiorców: studentów, kandydatów na studia oraz pracowników Wydziału, stworzono specjalne serwisy, zawierające treści wyselekcjonowane pod kątem ich przydatności dla wskazanych grup. Serwisy te zawierają szeroki zakres niezbędnych informacji.

Wydziałowy serwis www ma swoją wersję anglojęzyczną www.econ.umk.pl/web/en, zawierającą wybrane informacje dotyczące Wydziału i oferty dydaktycznej, adresowane do osób anglojęzycznych. Duży nacisk położony jest na prezentację możliwości studiowania w języku angielskim – w ramach programu Erasmus+ i programu studiów dwudypłomowych. Przedstawiono również sam Wydział, prowadzone badania naukowe, a także posiadaną przez WNEiZ prestiżową akredytację AACSB.

W serwisie zaimplementowane zostały narzędzia monitorujące ruch na stronie, dzięki czemu możliwe jest określenie przybliżonych danych demograficznych odbiorców, źródła odwiedzin, kategorie urządzeń i przeglądarek użytkowników, odwiedzane strony, kolejność odwiedzin, wyszukiwane słowa kluczowe, czas spędzony na przeglądaniu poszczególnych stron, czas odwiedzin serwisu. Umożliwia to lepsze dostosowanie struktury serwisu, poznanie poszukiwanych informacji i źródeł odwiedzin. Dane dotyczące wykorzystywanych urządzeń oraz przeglądarek pozwalają na stosowanie usprawnień w zakresie wyświetlania zawartych w serwisie treści, dostosowanych do terminala końcowego.

Serwis wykonany jest w technologii RWD (Responsive Web Design), umożliwiając tym samym wygodny dostęp do prezentowanych informacji również za pomocą urządzeń mobilnych (smartfonów i tabletów).

Wydział posiada również fanpage na Facebooku (www.facebook.com/WNEiZ.UMK/). Zawiera on prezentacje aktualnych wydarzeń na WNEiZ. Fanpage adresowany jest przede wszystkim do młodych użytkowników Facebooka – zarówno studentów, absolwentów, jak i młodzieży licealnej.

Ważna część informacji znajduje się w systemie USOSweb – np. indywidualny i grupowy plan zajęć, oceny studenta, oraz dyżury nauczycieli akademickich ich numery telefonów, pokoiów i adresy e-mail. System umożliwia rejestrację na zajęcia, w tym wybór

wykładów ogólnouczeniowych, seminariów dyplomowych i magisterskich. Tu znajdują się również szczegółowe informacje o nauczanych przedmiotach (m.in. sylabusy). USOSweb umożliwia nauczycielom akademickim i studentom wzajemny kontakt mailowy. Poprzez system studenci generują wnioski o stypendia i zapomogi. W systemie są rozliczane płatności studenta, jak i znajduje się elektroniczna obiegówka. Wydzielona z systemu baza Archiwum Prac Dyplomowych zawiera dane o pracach dyplomowych WNEiZ od 2009 roku oraz zarządzenia i wskazówki dotyczące procedury ukończenia studiów.

Wiele informacji organizacyjnych przekazywanych jest przez Dziekanat za pomocą elektronicznego adresu WNEiZ – bezpośrednio na studenckie indywidualne skrzynki e-mailowe np. o organizowanych przez koła naukowe konferencjach, warsztatach i innych wydarzeniach odbywających się na Wydziale.

Informacje dotyczące wszystkich pracowników i studentów znajdują się na głównej stronie internetowej UMK. Procedury obowiązujące na WNEiZ są dostępne na wydziałowej stronie internetowej (Wydział Procedury WNEiZ):

- 1) Przepisy ogólne i organizacja Wydziału
- 2) Studia i studenci
- 3) Pracownicy
- 4) Kształcenie
- 5) Nauka
- 6) Biblioteka
- 7) Wsparcie informatyczne
- 8) Sprawy administracyjno-gospodarcze

System dostępu do informacji jest stale aktualizowany. Obecnie trwają prace nad zestandaryzowaniem strony Wydziału ze stroną UMK oraz zintegrowaniem systemu z bazami danych, np. Expertus, Google Scholar.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania określił i wdrożył zasady (procedury) projektowania i zatwierdzania programów kształcenia. Prowadzi na kierunku *ekonomia* monitorowanie i okresowe (semestralne) przeglądy programów kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli akademickich) i zewnętrznych. Systematyczna analiza tego procesu oraz systematyczna ocena osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia prowadzi do podejmowania działań doskonalących jakość kształcenia na ocenianym kierunku, również z uwzględnieniem zapotrzebowania rynku pracy.

Zapewnia również publiczny dostęp do pełnych i aktualnych informacji o programach kształcenia oraz bieżącej realizacji procesu kształcenia, tj. zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach dotyczących toku studiów dla wszystkich grup interesariuszy. Zapewnia również dostęp do warunków rekrutacji dla kandydatów na studia.

Dobre praktyki

1. Wydział prowadzi działania doskonalące poprzez badania skuteczności procedur postępowania związanych z monitorowaniem oraz okresowym przeglądem programów kształcenia.
2. Studenci mogą zgłaszać wszystkie uwagi dotyczące programów kształcenia online, dzięki skrzynce uwag prowadzonej przez Wydziałowego Koordynatora Jakości.

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2.Obsada zajęć dydaktycznych

4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

W skład minimum kadrowego kierunku *Ekonomia* wchodzi 21 nauczycieli akademickich na studiach I stopnia oraz 20 na studiach II stopnia. Na studiach I stopnia dla 20 osób Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, dla jednej osoby dodatkowe. 19 osób jest zatrudnionych na umowę o pracę, natomiast dwie na zasadzie mianowania. Spośród 21 osób, 4 posiadają tytuł naukowy profesora oraz 4 stopień doktora habilitowanego. 13 osób posiada stopień doktora. Na studiach II stopnia dla wszystkich osób Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. 18 osób zatrudnionych jest na umowę o pracę, a dwie na zasadzie mianowania. Cztery posiadają tytuł naukowy profesora oraz 4 stopień doktora habilitowanego, a 12 osób posiada stopień doktora.

Dorobek naukowy osób stanowiących minimum kadrowe kierunku *Ekonomia* jest bardzo bogaty i różnorodny. Obejmuje on w szczególności takie zagadnienia jak: mikroekonomia, makroekonomia, ekonomia dobrobytu, ekonomia finansów publicznych, ekonomia finansowa, ekonomia instytucjonalna, ekonomia matematyczna, ekonomia międzynarodowa, ekonomia monetarna, ekonomia nierynkowa, ekonomia rozwoju oraz historia myśli ekonomicznej.

Wszystkie osoby stanowiące minimum kadrowe mają dorobek w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia.

Minimum kadrowe ocenianego kierunku jest stabilne. W obecnym minimum kadrowym jest aż 13 osób z minimum kadrowego roku 2011 (7 samodzielnych pracowników nauki i 6 doktorów). Oznacza to, że z kierunkiem *Ekonomia* od wielu lat na stałe związana jest grupa pracowników naukowo – dydaktycznych. Korzystnie na funkcjonowanie kierunku wpływa również fakt, że zdecydowana większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku jest zatrudniona na podstawowym miejscu pracy (62 nauczycieli akademickich).

Pokreślić należy, że osoby prowadzące zajęcia na kierunku *Ekonomia* mają bogaty dorobek badawczy, w tym osiągnięcia w realizacji krajowych i międzynarodowych grantów badawczych. Osiągnięcia pracowników potwierdzone są wieloma nagrodami i wyróżnieniami indywidualnymi i zespołowymi na szczeblu uczelnianym i krajowym.

Poza dorobkiem naukowo – badawczym wielu pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku posiada doświadczenie zawodowe związane z prowadzonym kierunkiem, w tym pełni funkcje eksperckie.

Osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku posiadają duże doświadczenie dydaktyczne. Obejmuje ono prowadzenie zajęć na kierunku *Ekonomia*, jak również w ramach innych kierunków i form studiów (w tym studia podyplomowe, szkolenia). Osiągnięcia dydaktyczne pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku to również autorstwo lub współautorstwo podręczników dydaktycznych, współudział w tworzeniu programów studiów (m.in. dla nowych specjalności) oraz działalność dydaktyczna o charakterze popularyzatorskim.

Osobną, aktywnością dydaktyczną zasługującą na wysoką ocenę jest prowadzenia zajęć w językach obcych. Wiele osób prowadzących zajęcia na kierunku „ekonomia” ma doświadczenie w prowadzeniu zajęć w języku obcym. Są to głównie osoby prowadzące zajęcia w ramach regularnych kursów anglojęzycznych prowadzonych przez Wydział, również na kierunku *Ekonomia*, kursów dla studentów w ramach programu Erasmus+, jak również zajęcia prowadzone za granicą, jako profesor wizytujący.

Bogaty dorobek naukowy, duże doświadczenie dydaktyczne oraz działalność praktyczna, w tym ekspercka pracowników prowadzących zajęcia na kierunku *Ekonomia*, stanowią gwarancję realizacji procesu dydaktycznego na wysokim poziomie, zapewniając dostęp do najnowszych osiągnięć naukowych w dziedzinie ekonomii, stosowanie nowoczesnych metod dydaktycznych, jak również kształtowanie umiejętności praktycznych studentów.

Kwalifikacje naukowe i dydaktyczne kadry związanej z kierunkiem *Ekonomia* mają swoje odzwierciedlenie nie tylko w nagrodach przyznanych przez instytucje zewnętrzne pracownikom, ale również studentom (m.in. wielokrotne nagradzanie prac licencjackich i magisterskich absolwentów kierunku *Ekonomia*, m.in. przez Prezesa NBP).

Szczególnym osiągnięciem Wydziału, które jest również zasługą pracowników naukowo – dydaktycznych związanych z kierunkiem *Ekonomia* jest uzyskanie w 2015 roku akredytacji biznesowej AACSB.

Kompetencje dydaktyczne kadry mają odzwierciedlenie w różnorodności stosowanych metod dydaktycznych, w szczególności w zakresie wykorzystania narzędzi informatycznych. Cechą wyróżniającą program studiów na ocenianym kierunku jest duży udział przedmiotów, prowadzonych z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania ekonomicznego i zarządczego. Do prowadzenia zajęć wykorzystywane są m.in. oprogramowanie do statystycznej analizy danych, do symulacji procesów decyzyjnych w przedsiębiorstwie, do przeprowadzania analiz empirycznych R-CRAN, oprogramowanie statystyczne SPSS oraz systemy wspomagania zarządzania przedsiębiorstwem SAP (m.in. w zakresie rozwiązań ERP). W procesie dydaktycznym wykorzystywane są również metody kształcenia na odległość. Metody e-learningowe w aktywnej formie (m.in. quizów, testów wiadomości, opisów przypadków, interaktywnych samouczków, słowników pojęć, itd.) są stałą częścią procesu dydaktycznego na kierunku *Ekonomia*. Pracownicy prowadzący zajęcia odbywali szkolenia w tym zakresie i są przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnej technologii informatycznej.

Na Wydziale, również w stosunku do osób prowadzących zajęcia na kierunku *Ekonomia*, systematycznie przeprowadzane są hospitacje zajęć. Wydział przedstawił arkusze hospitacji zajęć z trzech ostatnich lat (2015 - 15 arkuszy, 2016 - 6 arkuszy oraz 2017 - 9 arkuszy). Oceny prowadzonych zajęć są na ogół wysokie. Z osobą hospitowaną przeprowadza się rozmowy mające na celu doskonalenie sposobu prowadzenia zajęć. Ponadto ocena kompetencji pracowników naukowo – dydaktycznych odbywa się poprzez ankietyzację dokonywaną przez studentów oraz w ramach oceny osiągania założonych efektów kształcenia w ramach akredytacji AACSB.

4.2.

Zajęcia dydaktyczne są prowadzone przez 64 osoby (łącznie z osobami stanowiącymi minimum kadrowe), z czego 7 osób posiada tytuł naukowy profesora, 15 stopień doktora habilitowanego, 37 doktora oraz 5 magistra. Wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku *Ekonomia* spoza minimum kadrowego jest 3 profesorów, 11 doktorów habilitowanych, 24 doktorów oraz 5 magistrów. Strukturę taką należy uznać za bardzo dobrą. Właściwa jest również obsada seminariów. Seminarium licencjackie obsadzone są przez profesorów i doktorów, z przewagą doktorów. Seminarium magisterskie prowadzone są na ogół przez profesorów. W przypadku każdej obronionej w roku ubiegłym pracy dyplomowej promotorem lub (i) recenzentem był profesor.

Analiza obsady zajęć dydaktycznych na kierunku *Ekonomia* pozwala stwierdzić, że prowadzona jest staranna polityka w tym zakresie, zapewniająca pełną zgodność wykształcenia, kierunku badań naukowych prowadzonych przez pracownika, jego doświadczenia, kompetencji językowych z celami efektami i specyfiką prowadzonego

przedmiotu. Jak sam Wydział podkreśla prowadzona jest „polityka spójności”, która umożliwia pracownikom sprawne łączenie działalności dydaktycznej z działalnością naukowo-badawczą.

4.3.

Podstawowym celem polityki rozwoju i doskonalenia nauczycieli akademickich jest realizacja założeń wynikających ze Strategii Uczelni, a w szczególności: uzyskanie statusu uczelni badawczej, uzyskanie kolejnych uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, zapewnienie wysokich kwalifikacji naukowych i dydaktycznych nauczycieli akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem minimum kadrowego kierunku.

Polityka kadrowa w Uczelni jest sformalizowana. W tym zakresie obowiązuje kilka ogólnouczelnianych aktów prawnych. Uchwała Nr 9 z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie polityki osobowej oraz zasad i trybu zatrudniania nauczycieli akademickich na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu jest dokumentem, który określa podstawy prowadzonej polityki kadrowej, a w szczególności kierunki polityki wobec nauczycieli akademickich oraz szczegółowe zasady i tryb zatrudniania nauczycieli akademickich na Uczelni.

Dokumentem, wpływającym w sposób istotny na rozwój naukowy pracowników jest Uchwała nr 217 z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie wytycznych służących ustaleniu kryteriów oceny działalności naukowej nauczycieli akademickich oraz zasad wynagradzania nauczycieli akademickich za publikacje artykułów naukowych. Uchwała ta określa wytyczne dotyczące ustalenia kryteriów oceny działalności naukowej nauczycieli akademickich, która jest dokonywana w trakcie okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz w trakcie procedury zatrudniania lub awansu zawodowego. Ponadto Uchwała określa zasady przyznawania gratyfikacji finansowych pracownikom Uniwersytetu za publikacje artykułów naukowych w najwyżej punktowanych czasopismach naukowych. Gratyfikacje takie są przyznawane autorom w formie jednorazowego dodatku specjalnego. Szczegółowe zasady są określone z uwzględnieniem specyfiki każdego wydziału.

Oprócz osiągnięć naukowych ocena uwzględnia zdolności pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na prowadzenie badań naukowych.

Zasady okresowej oceny pracowników są określone na poziomie Uczelni, w drodze Uchwały nr 42 z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie kryteriów oceny działalności naukowej obowiązujących przy ocenie okresowej nauczycieli akademickich na poszczególnych stanowiskach oraz obowiązujących nauczycieli akademickich ubiegających się o zatrudnienie na określonym stanowisku w ramach awansu zawodowego.

Prowadzona polityka kadrowa jest w dużym stopniu zorientowana na realizację celów związanych z działalnością naukowo – badawczą, ale również uwzględnia kryteria dydaktyczne (ocena na podstawie hospitacji, ocena studentów wyrażona w ankietach okresowych).

Stymulowanie rozwoju naukowego, wpływa korzystnie na proces dydaktyczny, co można zauważyć na podstawie obsady zajęć, stosowanych metod dydaktycznych, publikacji o charakterze dydaktycznym, itp..

Motywowanie do pozyskiwania środków zewnętrznych wpływa korzystnie na liczbę pozyskanych grantów badawczych. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego z kadrą prowadzącą zajęcia na ocenianym potwierdzono wsparcie w zakresie realizacji projektów międzynarodowych, dobrze oceniono pracę Działu Zarządzania Funduszami Strukturalnymi. Zauważono jednak, że istnieje niewystarczające wsparcie Uczelni w zakresie obsługi prawnej projektów realizowanych przez pracowników Wydziału.

Polityka personalna wpływa również na liczbę awansów naukowych. Łącznie w latach 2012 – 2016 jedenastu pracowników prowadzących zajęcia na kierunku *Ekonomia* uzyskało awans zawodowy. W okresie pięciu lat od poprzedniej akredytacji kierunku *Ekonomia* przez PKA (lata 2006 – 2010) liczby awansów były na wyższym poziomie: 32 doktoraty, 4

habilitacje i jeden tytuł profesora. Liczby te są mniejsze niż w latach poprzednich jednak wiąże się to z uzasadnionymi przyczynami, m.in. wyodrębnienie w dziedzinie nauk ekonomicznych dyscypliny finanse, jak również wynika to z polityki kadrowej, polegającej na zatrudnianiu od razu doktora. Pewnym problemem zidentyfikowanym podczas spotkania z kadrą prowadzącą zajęcia na ocenianym kierunku jest trudność pozyskania dobrych, przygotowanych do prowadzenia pracy naukowej doktorantów.

W ostatnich latach można zauważyć dążenie do systematycznego rozwoju kadry oraz jej doskonalenia z punktu widzenia dydaktycznego. Przeprowadzone zostały szkolenia w zakresie aktywnego wykorzystania platformy e-learningowej Moodle. Od roku akademickiego 2015/2016 został na Wydziale uruchomiony cykl zajęć podnoszących kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich w zakresie nowoczesnych technik uczenia się i nauczania (mindmapping i nauczanie multisensoryczne).

Pojedyncze osoby z prowadzące zajęcia na kierunku *Ekonomia* posiadają przygotowanie pedagogiczne (kurs pedagogiczny). W jednej z opinii wyrażonych podczas spotkania z kadrą prowadzącą zajęcia na kierunku *Ekonomia* wyrażono potrzebę uruchomienia szkoleń w zakresie pracy pedagogicznej ze studentami. Postulat ten został wstępnie przyjęty przez władze Uczelni.

Podsumowując, można stwierdzić, że następuje stały rozwój kadry naukowo - dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku *Ekonomia* z punktu widzenia realizowanego procesu dydaktycznego. Zauważyć można doskonalenie metod dydaktycznych, w tym umiejętności stosowania nowoczesnych technik nauczania. Rozwój naukowy kadry, w tym prowadzone badania wpływają na podniesienie jakości prowadzonych zajęć.

Zaznaczyć należy dużą rolę procesu akredytacji AACSB w kształtowaniu kultury jakości, samodoskonaleniu się pracowników oraz ich zaangażowaniu w zagadnienia jakości kształcenia. Funkcjonujący na Wydziale Zespół ds. AoL (Assurance of Learning) podejmuje działania mające na celu kształtowanie kultury jakości kształcenia. W tym obszarze Zespół przeprowadził m.in. cykl szkoleń we wszystkich katedrach dotyczących procesu doskonalenia jakości kształcenia, szkolenia dla nowych pracowników dotyczące pomiarów stopnia realizacji celów uczenia się studentów, zorganizowano spotkania dyskusyjne dla wszystkich nauczycieli akademickich na WNEiZ poświęcone potrzebom szkoleniowym oraz doskonaleniu działalności dydaktycznej. Inicjatywy te miały na celu m.in. wymianę informacji na temat najlepszych praktyk w zakresie jakości kształcenia, a w konsekwencji podejmowanie działań doskonalących proces kształcenia.

Zgodnie z zasadami przyjętymi na Uczelni Wydział przeprowadza formalne oceny okresowe pracowników, co 2 lata. Ocena przeprowadzana jest również poza regularnym terminem, jeśli z końcem danego roku akademickiego upływa termin mianowania lub umowy o pracę. Oceny dokonuje Wydziałowa Komisja Oceniająca na podstawie informacji zawartych w Kwestionariuszu Oceny Nauczyciela Akademickiego. W zakresie działalności dydaktycznej w ocenie całościowej pracownika brane są pod uwagę m.in. ocena dokonana w trakcie hospitacji oraz ocena studentów wyrażona w badaniach ankietowych. Badania te są prowadzone za pośrednictwem systemu USOS, systematycznie w każdym semestrze studiów. Cenną inicjatywą, a zarazem elementem oceny przez studentów są konkursy na „Najlepszego Wykładowcę WNEiZ” i „Najlepszego Ćwiczeniowca WNEiZ”.

Dodatkową gwarancją zapewniającą prawidłową realizację polityki kadrowej jest prawo Uczelni do posługiwania się logo Human Resource of Excellence in Research, nadane przez Komisję Europejską dla jednostek wdrażających zasady Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania, tworzących przyjazne, zgodne ze standardami europejskimi, środowisko pracy i rozwoju.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Osoby proponowane do minimum kadrowego na kierunku *Ekonomia* spełniają wszystkie wymogi formalne i merytoryczne. Wszystkie osoby z minimum kadrowego posiadają dorobek w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. Obsada zajęć na ocenianym kierunku zapewnia realizację efektów kształcenia i prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *Ekonomia* mają bardzo bogaty i różnorodny dorobek naukowy, również międzynarodowy oraz posiadają duże doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne. Osiągnięcia pracowników potwierdzone są wieloma nagrodami i wyróżnianymi indywidualnymi i zespołowymi na szczeblu uczelnianym i krajowym.

Wielu pracowników posiada duże doświadczenie w prowadzeniu zajęć w językach obcych, również za granicą, jako profesorowie wizytujący.

Bogaty dorobek naukowy, dydaktyczny, w wielu przypadkach również doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią zapewnia dostęp do najnowszych osiągnięć naukowych w dziedzinie ekonomii, stosowanie nowoczesnych metod dydaktycznych, jak również kształtowanie umiejętności praktycznych studentów.

Wydział prowadzi politykę kadrową mającą na celu rozwój naukowy i dydaktyczny pracowników. Cele i zasady polityki kadrowej określone są na szczeblu Uczelni oraz Wydziału. Na Wydziale przeprowadzane są systematycznie oceny okresowe pracowników.

Podkreślić należy dużą rolę, jaką odegrał proces akredytacji AACSB w kształtowaniu kultury jakości i samodoskonaleniu się pracowników.

Dobre praktyki

1. Za dobrą praktykę można uznać działania Zespołu ds. AoL w zakresie kształtowania kultury jakości kształcenia. Zespół w ostatnich kilku latach przeprowadził m.in. cykl szkoleń we wszystkich Katedrach dotyczących procesu doskonalenia jakości kształcenia, szkolenia dla nowych pracowników nt. pomiarów stopnia realizacji celów uczenia się studentów. Ponadto zorganizował spotkania dyskusyjne dla wszystkich nauczycieli akademickich Wydziału, dotyczące potrzeb szkoleniowych oraz doskonalenia działalności dydaktycznej. Inicjatywy te miały na celu zdobywanie wiedzy w zakresie jakości kształcenia i wymianę informacji na temat najlepszych praktyk, ale również podniesienie rangi jakości kształcenia, ukształtowanie pro jakościowych wartości i zachowań pracowników, a w konsekwencji podejmowanie działań doskonalących proces kształcenia.

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania prowadzi szeroką i zróżnicowaną współpracę z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ma ona charakter przede wszystkim zinstytucjonalizowany i jako podstawowy merytoryczny cel przyjmuje rozwój potencjału intelektualnego i maksymalizację satysfakcji wszystkich interesariuszy.

Zakres i formy współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co należy podkreślić, wypełniają standardy opracowane i zaktualizowane przez AACSB International, zwłaszcza dotyczące zarządzania programami studiów. Zgodnie z nimi Uczelnia korzysta z dobrze udokumentowanych, systematycznych procesów rozwijania, monitorowania, ewaluacji

oraz zmian zawartości i realizacji efektów kształcenia, a także ocenia ich wpływ na program studiów.

Współpraca ta potwierdzona pozytywną decyzją o akredytacji Wydziału przez AACSB International jest oparta o zasady społecznej odpowiedzialności, otwartości, ale przede wszystkim uzyskania wzajemnych korzyści i budowania pozytywnych relacji. Jej przedmiotem jest, nie tylko, jak zauważono wcześniej, podejmowanie działań na rzecz rozwoju i doskonalenia programu kształcenia, ewaluacji osiąganych efektów kształcenia, a również wprowadzanie zmian pod kątem ich zgodności z oczekiwaniami pracodawców. Komercjalizacja wyników wspólnych badań oraz wymiana wiedzy na temat najnowszych osiągnięć teorii i rozwiązań praktycznych pomiędzy przedstawicielami środowiska akademickiego oraz praktykami biznesu przy wsparciu kluczowych organizacji branżowych, jest mocno eksponowanym celem współpracy z toceniem społeczno-gospodarczym.

Merytoryczny nadzór nad współpracą sprawuje zespół pod kierunkiem Pełnomocnika Dziekana ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym oraz Rada Doradcza Przedstawicieli Biznesu WNEiZ powołana 3 grudnia 2012 r., które reprezentuje interesariuszy zewnętrznych.

Oprócz Rady Doradczej Przedstawicieli Biznesu na Wydziale funkcjonuje Rada Konsultacyjno-Programowa dla kierunku *Ekonomia*. W jej skład wchodzi przedstawiciele władz Genal Partners Poland Toruń-Pacific, Erbud S.A., Altkom Software & Consulting, Institute of Effective Asset Management, Apator S.A., Apator S.A., MCX Sp. z o.o., Orion Electric Sp. z o.o., Commercial Director, Soda Polska Ciech Sp. z o.o., Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., „EDUKACJA I DIALOG”, Prezes Zarządu KarStanS Sp. z o.o., LASERSTAR Sp. z o.o.

Do zadań Rady, poza możliwością opiniowania planów, programów studiów czy sylabusów poszczególnych przedmiotów oraz doradztwem w zakresie efektów kształcenia, należy wsparcie przy organizacji praktyk zawodowych dla studentów oraz konsultowanie efektów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwanych z punktu widzenia biznesu. Jej członkowie mogą zgłaszać uwagi, opinie oraz propozycje zmian. Uwagi i wnioski są następnie dyskutowane w Katedrach, by z kolei stać się przedmiotem analizy Komisji Programowo-Dydaktycznej i Komisji Jakości, a następnie być przedstawiane do dyskusji na Radzie Wydziału.

W ramach wspierania i wzbogacania procesu dydaktycznego Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania współpracuje z licznymi przedsiębiorstwami i instytucjami. Współpraca ta konkretyzuje się w organizacji wykładów i warsztatów dla studentów, praktyk i staży studenckich, w tym staży zawodowych finansowanych ze środków UE, spotkań z przedstawicielami przedsiębiorców, współorganizowania corocznych targów pracy, festiwali (np. Festiwalu Ekonomisty) czy prezentowania przedsiębiorców – absolwentów z UMK poprzez ich udział w specjalnych zajęciach dydaktycznych.

Z punktu widzenia realizacji deklarowanych efektów kształcenia, istotną rolę spełniają cykliczne wizyty zapraszanych praktyków, pełniących stanowiska kierownicze w instytucjach gospodarczych i finansowych

Ważnym instrumentem budowania relacji z otoczeniem jest promocja osiągnięć współczesnej myśli ekonomicznej wśród społeczności regionu. W ramach organizowanej od 8 lat we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Akademii Przyszłego Menedżera, Wydział organizuje zajęcia z przedsiębiorczości dla uczniów szkół toruńskich oraz inne wykłady dla organizacji społecznych, naukowych i zawodowych (np. Rotary Club, PTE, Toruńskie Towarzystwo Naukowe, Stowarzyszenie „Toruniacy”).

Inną, godną odnotowania, formą współpracy są wykłady, szkolenia czy ekspertyzy dla instytucji finansowych, ubezpieczeniowych, przedsiębiorstw, samorządu regionalnego,

instytucji samorządowych realizowane przez pracowników Wydziału. W tę grupę przedsięwzięć wpisuje się także realizacja Voucherów Badawczych (Euroenter.pl).

Analizując współpracę z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego nie można pominąć istotnej roli, jaką w tej współpracy spełniają interesariusze wewnętrzni. Pracownicy Wydziału prowadzą aktywną współpracę z mediami. Zapraszani są jako eksperci do programów telewizyjnych, wypowiadają się również na łamach prasy, a także na portalach internetowych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni wraz z przedstawicielami biznesu, działając w ramach Centrum Transferu Technologii UMK sp. z o.o., celową spółką powstałą na podstawie art. 86 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, organizują i prowadzą spółki spin-off. W ramach tej współpracy działalność rozpoczęło 7 spółek, które realizują działania m.in. w obszarach medycyny teleinformatycznej, innowacyjnych form funkcjonowania CUW, usług dla rynku bankowości internetowej oraz rynku mikropłatności w usługach publicznych, innowacyjnych koncepcji audytu i narzędzi BI, czy innowacyjnych i interaktywnych technologii do wiernego przedstawiania obszarów inwestycyjnych, powierzchni handlowych, atrakcji turystycznych.

Inicjatywa ta, nie często identyfikowana w funkcjonowaniu szkół wyższych, a realizowana na Wydziale w relatywnie szerokiej skali, pozwala na identyfikację potrzeb biznesu i ukierunkowanie własnych badań naukowych, poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań dla ich realizacji, umożliwia skuteczny transfer technologii i wiedzy pracowników Wydziału do otoczenia społeczno-gospodarczego.

Na uwagę, w zakresie współpracy interesariuszy wewnętrznych z podmiotami otoczenia, zasługuje aktywność studenckich kół naukowych działających przy Katedrach. Spośród licznie działających na Wydziale studenckich kół naukowych na specjalne wyróżnienie zasługuje aktywność następujących z nich:

- Sekcji Studenckiej Koła Uczelnianego PTE, w której działalność daje możliwość wykazania się studentom nie tylko publikowania czy prezentacji wyników prowadzonych badań, ale również umiejętnościami organizacyjnymi podczas organizowanych konferencji, np. studenci tego Koła są współorganizatorami Karierosfery – Konkursu Wiedzy Biznesowej, Toruńskiego Forum Ekonomicznego.
- Koła Ekonomii, którego członkowie aktywnie uczestniczyli w wielu konferencjach naukowych, między innymi w Międzynarodowej Konferencji Contemporary Issues in Economy, czy Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Naukową Problemy Gospodarki Światowej.
- Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów AIESEC, które organizuje corocznie Dni Kariery – największe w Polsce studenckie targi staży i praktyk.

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania współpracuje z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Współpraca jest dobrze udokumentowana, ma wieloaspektowy charakter, jest sformalizowana i systematycznie realizowana. Przynosi obopólną korzyść, jest pozytywnie oceniana przez studentów i dobrze rokuje na przyszłość. Niesie w sobie duży potencjał. Obejmuje analizowanie, monitorowanie, ewaluację oraz zmiany programów studiów i treści kształcenia, a także ocenia wpływ tych programów na efekty kształcenia. Rozwój kierunku *Ekonomia*, oparty jest na analizie potrzeb otoczenia gospodarczego i rynku pracy, a przedstawiciele pracodawców mają realną możliwość wpływania zarówno na ofertę dydaktyczną, jak i proces dydaktyczny.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania współpracuje z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Współpraca jest dobrze udokumentowana, ma wieloaspektowy charakter, jest sformalizowana i systematycznie realizowana. Przynosi obopólną korzyść, jest pozytywnie oceniana przez studentów i dobrze rokuje na przyszłość. Niesie w sobie duży

potencjał. Obejmuje analizowanie, monitorowanie, ewaluację oraz zmiany programów studiów i treści kształcenia, a także ocenia wpływ tych programów na efekty kształcenia. Rozwój kierunku *Ekonomia*, oparty jest na analizie potrzeb otoczenia gospodarczego i rynku pracy, a przedstawiciele pracodawców mają realną możliwość wpływania zarówno na ofertę dydaktyczną, jak i proces dydaktyczny.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Umieździarnarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wydział przywiązuje bardzo dużą wagę do umieździarnarodowienia, zarówno w obszarze działalności naukowo badawczej, jak również dydaktycznej. W strategii Wydziału umieździarnarodowienie ma bezpośrednie odzwierciedlenie w celach (cel I: „Osiągnięcie międzynarodowego poziomu działalności naukowo-badawczej w zakresie nauk ekonomicznych, zarządzania i finansów” oraz cel III „Umocnienie statusu międzynarodowego ośrodka dydaktycznego”).

Założenia strategiczne mają odzwierciedlenie w realizacji procesu kształcenia. Wydział dla studentów kierunku *Ekonomia* posiada bardzo bogatą ofertę kształcenia w językach obcych. Oferta ta obejmuje przedmioty prowadzone w językach obcych, wymianę studencką w ramach programu Erasmus+, staże i praktyki zagraniczne, regularne kursy (studia) w języku obcym oraz program potrójnego dyplomu. Oferta przedmiotów w językach obcych jest bardzo bogata. Obejmuje ona zajęcia w ramach modułu zajęć ogólnouczelnianych (kilkadziesiąt przedmiotów, z czego 6 oferowanych przez WNEiZ dla całej Uczelni), zajęcia kursowe prowadzone przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku *Ekonomia*, dla studentów Erasmus+ oraz na innych kierunkach. Dodatkowo studenci studiów II stopnia mogą studiować kierunek „economics” w ramach potoku anglojęzycznego. Student kierunku *Ekonomia* ma bardzo duże możliwości wyboru: od regularnych studiów w języku obcym po przedmioty do wyboru w zakresie ekonomii, jak również zajęcia ogólnouczelniane w języku obcym poszerzające jego wiedzę ogólną.

Oferta Wydziału w zakresie wyjazdów na wymianę w ramach programu Erasmus+ jest bogata. W roku akademickim 2015/2016 Wydział w ramach 51 umów z uczelniami zagranicznymi oferował 147 miejsc. W latach 2013-2016 w wymianie międzynarodowej uczestniczyło 19 studentów ekonomii WNEiZ. Przy stosunkowo niewielkiej liczbie studentów wyjeżdżających, podkreślić należy, iż w tym okresie przyjechało 76 studentów zagranicznych. Oprócz wymiany w ramach programu Erasmus+ studenci mogą korzystać również z innych programów w ramach umów bilateralnych (np. wyjazdy do Szwajcarii). Studenci korzystają również z możliwości wyjazdów na praktyki studenckie w ramach programu Erasmus+.

W październiku 2017 na Uniwersytecie w Angers, który jest wieloletnim partnerem Wydziału, został zorganizowany International Week – tydzień międzynarodowy gromadzący studentów z wielu krajów, w tym Polski, Rosji, USA i Francji. Wśród osób reprezentujących Wydział znalazło się 6 studentów kierunku *Ekonomia* oraz dwoje wykładowców prowadzących zajęcia na tym kierunku.

Od roku akademickim 2017/2018 Wydział rozpoczął realizowany na studiach II stopnia „economics” program potrójnego dyplomu w ramach specjalności „International Economy and

Finance”. Program jest rezultatem wieloletniej współpracy Wydziału z Uniwersytetami w Angers (Francja) oraz w Macerata (Włochy). W ramach programu każda ze stron zrekrutowała po kilkunastu studentów, którzy rozpoczną wspólne kształcenie, studiując w każdej z uczelni partnerów programu.

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania podejmuje szereg działań, których adresatem są studenci, w celu umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Studenci studiów I stopnia na kierunku *Ekonomia* uczestniczą w obowiązkowych lektoratach z języka obcego na drugim roku studiów. Plan studiów II stopnia przewiduje zajęcia Business English, które trwają jeden semestr. Podział na grupy zaawansowania z języka obcego odbywa się na podstawie testu poziomującego, co jest w opinii studentów dobrym rozwiązaniem. Studenci mają również możliwość fakultatywnego skorzystania z oferty nauki innych języków obcych w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UMK. Ponadto mogą uczestniczyć w organizowanych na Wydziale kursach Business English – przygotowujących do egzaminu Spoken English for Industry and Commerce, organizowanego przez LCCIEB – London Chamber of Commerce and Industry Examinations Board.

Studenci studiów I stopnia mogą wybrać moduł specjalnościowych „IT i Języki Obce”, który umożliwia doskonalenie umiejętności w zakresie języka angielskiego oraz niemieckiego. W ramach umiędzynarodowienia kierunku *Ekonomia* od roku 20017/2018 zostały powołane studia II stopnia prowadzone w języku angielskim, specjalność „International economy and finance”. Studenci mają również możliwość wzięcia udziału w programie wymiany studenckiej, prowadzonym wspólnie z wiodącymi uczelniami partnerskimi: Uniwersytetem w Angers (Francja) oraz Uniwersytetem w Maceracie (Włochy) i uzyskania trzech dyplomów ukończenia studiów II stopnia – Multiple Diploma Student Exchange Programme in „International Finance and Economy”. Osoby studiujące na kierunku ekonomia mają możliwości wyboru fakultatywnych przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. Na wydziale odbywają się dodatkowe wykłady gościnne prowadzone w językach obcych, w których studenci wizytowanego kierunku mogą wziąć udział. Jednostka realizuje również w kooperacji z Coventry University i Oulu University of Applied Sciences program edukacyjny OIL(On-line Intercultural Learning). Program polega na współpracy studentów z trzech partnerskich uniwersytetów przy rozwiązywaniu zadanych problemów dotyczących międzynarodowego zarządzania zasobami ludzkimi przy użyciu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Wydział stwarza studentom możliwość uczestnictwa w międzynarodowych programach mobilności. Studenci mogą wziąć udział w wymianie międzynarodowej w ramach programu ERASMUS+. Szczegółowe zasady kwalifikacji studentów Wydziału określa dokument „Zasady rekrutacji na zagraniczne wyjazdy na studia w ramach programu Erasmus+ w roku 2017/2018”. Proces rekrutacyjny jest przejrzysty i upubliczniony, a zasady rekrutacji dostępne online. W procesie rekrutacji kryteriami kwalifikacji są wyniki w nauce oraz znajomość języka, w którym prowadzone będą zajęcia na uczelni partnerskiej. Procesem rekrutacji kandydatów zajmują się Wydziałowy Koordynator Programów Międzynarodowych, który udziela również niezbędnych informacji oraz wsparcia merytorycznego i organizacyjnego studentom ubiegającym się o udział w wymianie. Efekty kształcenia osiągnęte za granicą są uznawane przez Wydział. Informacje o możliwości wyjazdu umieszczane są na stronie Wydziału na Facebooku, na tablicach ogłoszeń oraz na drzwiach dziekanatów. Ponadto informacje na ten temat są prezentowane podczas zajęć ze studentami, na szkoleniach dla studentów I roku oraz podczas spotkań z przedstawicielami samorządu i organizacji studenckich. W ramach polityki informacyjno-promocyjnej jednostka organizuje również „ERASMUS DAY”, podczas którego studenci, którzy wrócili z wymiany opowiadają o swoich doświadczeniach związanych z wyjazdem oraz zachęcają innych studentów do udziału w programie. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie ocenili dostępność i przystępność informacji

dotyczących programu ERASMUS+. Stworzone warunki do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności oraz proces rekrutacyjny studentów zainteresowanych wyjazdem opiniuje się pozytywnie.

Znacząca i różnorodna jest międzynarodowa aktywność pracowników, którzy prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku. Nie ogranicza się ona do wyjazdów w ramach programu Erasmus+ (w latach 2013-2016 w wymianie międzynarodowej uczestniczyło 12 nauczycieli akademickich), ale również obejmuje szeroką aktywność naukowo – badawczą. Pracownicy związani z kierunkiem *Ekonomia* w ostatnich latach uczestniczyli (uczestniczą) w kilkunastu międzynarodowych programach naukowo – badawczych (w tym projekty NCN), współpracując z jednostkami naukowymi z takich krajów jak Francja, Litwa, Łotwa, Ukraina, Irlandia, Hiszpania, Portugalia, Stany Zjednoczone, Rosja, Szwecja, Wielka Brytania, Chiny Holandia.

Kolejnymi formami aktywności międzynarodowej pracowników związanych z ocenianym kierunkiem są wspólne publikacje z naukowcami z zagranicy, organizowanie konferencji, sympozjów i seminariów, uczestnictwo w radach programowych czasopism, recenzje w czasopismach zagranicznych oraz inne recenzje dla instytucji zagranicznych. Czterech pracowników prowadzi wykłady za granicą, jako visiting profesor (we Francji, Niemczech i Portugalii). Ponadto pracownicy Wydziału uczestniczą w procedurach awansowanych za granicą (Białoruś, Litwa, Łotwa i Estonia).

Podkreślić należy dużą aktywność konferencyjną pracowników stanowiących minimum kadrowe kierunku *Ekonomia*. W kilku ostatnich latach uczestniczyli oni w 60 międzynarodowych konferencjach naukowych.

Wydział rozwija również kontakty międzynarodowe z krajami spoza Unii Europejskiej. Dzięki kontaktowi z Ambasadą Peru w Polsce, odbyła się telekonferencja z przedstawicielami Universidad del Pacifico w Limie, z którym planowane jest podpisanie umowy o współpracy. Na spotkaniu Zespołu Oceniającego z pracownikami prowadzącymi zajęcia na kierunku *Ekonomia* wyrażono opinię na temat potrzeby rozwijania szerszej współpracy ze Wschodem (m.in. Białoruś, Litwa).

Poza wymienionymi obszarami aktywności międzynarodowej, istnieje również współpraca międzynarodowa na roboczym poziomie pomiędzy poszczególnymi osobami (Katedrami) owocująca w indywidualnych wyjazdach, stażach i wspólnych przedsięwzięciach naukowych i dydaktycznych.

Wymienione formy naukowej aktywności międzynarodowej pracowników obejmują tematykę bezpośrednio związaną z kierunkiem *Ekonomia*. Występuje w tym zakresie duża spójność tematyczna obszaru działalności międzynarodowej z prowadzoną dydaktyką. Dlatego też w sposób naturalny, doświadczenia międzynarodowe pracowników przekładają się na koncepcję kształcenia oraz realizację procesu kształcenia. Przykładem wpływu umiędzynarodowienia na koncepcję kształcenia jest program potrójnego dyplomu. Wieloletnia współpraca naukowa, szczególnie z jednym z partnerów (Uniwerytet w Angers) zaowocowała inicjatywą dydaktyczną.

Kierunkiem rozwoju współpracy międzynarodowej wpływającym na przyszłą koncepcję kształcenia jest nawiązywanie kontaktów mające na celu m.in. pozyskiwanie studentów zagranicznych spoza Unii Europejskiej. We wrześniu br. została podpisana umowa ramowa z Sun Yat-sen University w Chinach w ramach, której planowane jest podpisanie umowy dotyczącej dwustronnej wymiany studentów oraz opracowania programu wspólnych studiów. Ponadto trwają prace związane z podpisaniem kolejnych umów o współpracy z partnerami chińskimi.

Również we wrześniu 2017 r. odbyły się w Dżakarcie Polsko-Indonezyjskie targi edukacyjne, w których uczestniczyła delegacja Wydziału. Podczas targów nawiązano kontakt z

wieloma uczelniami indonezyjskimi, spośród których Janabadra University oraz Tanjungpura University podpisały już umowy ramowe z Wydziałem.

Podkreślić należy, że m.in. dzięki szerokiej współpracy międzynarodowej możliwa jest tak bogata oferta dydaktyczna w językach obcych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Umieędzynarodowienie, zarówno w zakresie działalności naukowo – badawczej, jak również dydaktycznej jest na bardzo dobrym poziomie. Zauważa się dużą spójność aktywności międzynarodowej pracowników Wydziału z prowadzoną dydaktyką.

Wydział ma bogatą ofertę kształcenia w językach obcych: od regularnych studiów w języku obcym, po przedmioty do wyboru w zakresie ekonomii, jak również zajęcia ogólnouczelniane poszerzające wiedzę ogólną. Bogata jest oferta Wydziału w zakresie wyjazdów na wymianę w ramach programu Erasmus+. Wydział od bieżącego roku akademickiego rozpoczął na studiach II stopnia „economics” program potrójnego dyplomu w ramach specjalności „International Economy and Finance”.

Pracownicy związani z kierunkiem *Ekonomia* biorą udział w międzynarodowych aktywnościach naukowo – badawczych. Aktywność ta obejmuje m.in. uczestnictwo w międzynarodowych programach badawczych, wspólne publikacje z naukowcami z zagranicy, wykłady za granicą, jako visiting profesor oraz uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych. Naukowe doświadczenia pracowników przekładają się bezpośrednio na proces dydaktyczny, w tym koncepcję i ofertę kształcenia.

Dobre praktyki

1. Do dobrych praktyk można zaliczyć realizowany od roku akademickiego 2017/2018 program potrójnego dyplomu na studiach II stopnia na kierunku „economics” w ramach specjalności „International Economy and Finance” wspólnie z Uniwersytetami w Angers (Francja) oraz w Macerata (Włochy). Program jest przykładem innowacyjnej oferty dla studentów, chcących pracować po studiach w środowisku międzynarodowym. Na uwagę zasługuje program studiów, który łączy zagadnienia mikro i makroekonomii, metod ilościowych, ekonometrii i analizy finansowej. Bardzo ważnym aspektem tak zaprojektowanych studiów jest nabywanie przez studentów umiejętności związanych z funkcjonowaniem w środowisku międzynarodowym i międzykulturowym.

2. Jednostka organizuje „ERASMUS DAY”, podczas którego studenci, którzy wrócili z wymiany opowiadają o swoich doświadczeniach związanych z wyjazdem oraz zachęcają innych studentów do udziału w programie.

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Wydział ma bardzo dobre warunki lokalowe. Dysponuje samodzielnym budynkiem o powierzchni 12.670 m² położonym w głównym kampusie uniwersyteckim. W budynku

znajdują się pomieszczenia dydaktyczne: 10 sal audytoryjnych (największa na 380 miejsc), dwie sale konferencyjne (mniejsza na 50 miejsc i większa na 125), 15 sal ćwiczeniowych i 3 pracownie komputerowe. Wszystkie sale wyposażone są w rzutniki, projektory, ekrany, a sale audytoryjne i konferencyjne mają nagłośnienie. Studenci mają pełny dostęp do sal. W wyznaczonych godzinach dyżurów studenci mogą korzystać z komputerów w pracowniach komputerowych.

Zarówno sale audytoryjne, jak i ćwiczeniowe są bardzo funkcjonalne, zapewniające dużą wygodę zarówno dla studentów, jak i wykładowców. Część sal ćwiczeniowych ma układ stolików ustawionych nie rzędami, ale w formie prostokąta, co bardzo ułatwia komunikację między studentami i wykładowcą, sprzyjając prowadzeniu zajęć konwersatoryjnych i warsztatowych. Wydział planuje rozszerzenie tego sposobu aranżacji sal ćwiczeniowych.

W budynku znajduje się odpowiednia liczba pomieszczeń administracyjnych przeznaczonych na dziekanaty, biura i obsługę administracyjną Wydziału. Wydział posiada dużą, nowoczesną salę Rady Wydziału.

W budynku, oprócz sal dydaktycznych i pomieszczeń administracyjnych, znajdują się 82 pokoje dla pracowników. Na jeden pokój dla nauczycieli akademickich przypada średnio 1,33 osoby. Daje to bardzo dobre warunki do pracy naukowej.

Pracownie komputerowe wyposażone są w oprogramowanie potrzebne do prowadzenia zajęć, m.in. takich przedmiotów jak technologia informacyjna, statystyka, prognozowanie gospodarcze czy księgowość komputerowa (wykorzystywane są takie programy jak GRETL, SPSS, SAP, pakiet Symfonia). Biorąc pod uwagę koncepcję, efekty, cele i treści kształcenia na kierunku *Ekonomia*, posiadane oprogramowanie jest w zupełności wystarczające, zarówno w procesie dydaktycznym, jak również w prowadzonej działalności naukowo – badawczej.

Jako pomocnicze narzędzie do pracy dydaktycznej wykorzystywana jest platforma Moodle, na której prowadzonych jest część zajęć w systemie blended – learning.

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest dostosowana do potrzeb studentów. W wyznaczonych godzinach dyżurów studenci mają swobodny dostęp do komputerów w pracowniach komputerowych. Studenci mogą korzystać z infrastruktury uczelni również poza godzinami zajęć. Wielkość i liczba sal z punktu widzenia studentów jest dostosowana do ich potrzeb. Na terenie uczelni działa sieć Wi-Fi. Budynek, w którym odbywają się zajęcia dydaktyczne jest w pełni przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (podjazdy, windy, barierki).

Ocena infrastruktury uczelni przez studentów ma charakter sformalizowany i jest elementem badania przez wydział satysfakcji studentów. Co roku studenci wypełniają ankietę, w które znajdują się pytania dotyczące sal dydaktycznych, przestrzeni do spędzania czasu wolnego, oznakowania pomieszczeń, dostosowania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, oferty gastronomicznej, zasobów bibliotecznych oraz warunków lokalowych w domach studenckich. Ankieta Badania Satysfakcji Studentów jest dostępna dla studentów online. Dodatkowo studenci mogą zgłaszać ewentualne uwagi podczas cyklicznych spotkań z prorektorem ds. studentów.

Funkcjonalna architektura Wydziału, wystarczająca liczba sal dydaktycznych, bardzo dobre ich wyposażenie, duża liczba pokoi pracowników, dostęp do infrastruktury informatycznej, bliskość biblioteki Wydziałowej i Uniwersyteckiej sprawiają, że na Wydziale są komfortowe warunki, zarówno do realizowania procesu dydaktycznego, jak również pracy naukowej pracowników.

7.2.

Studenci i pracownicy Wydziału mogą korzystać z jednolitego systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu. W skład tego systemu wchodzi m.in. Biblioteka Uniwersytecka oraz biblioteki wydziałowe.

Biblioteka Wydziału NEiZ dysponuje księgozbiorem składającym się z 72,5 tys. woluminów, w tym 8,2 tys. wol. czasopism (stan na dzień 31 grudnia 2016 r.). Prenumerata roczna to: 133 tytuły czasopism krajowych oraz 42 tytuły czasopism zagranicznych. W wolnym dostępie w czytelni znajduje się ok. 14 tys. woluminów książek, czasopisma krajowe bieżące i z lat poprzednich, oraz czasopisma zagraniczne. W roku 2016 liczba aktywnie wypożyczających czytelników ze zbiorów Biblioteki Wydziałowej wyniosła ponad 3 tys.. Odwiedziny biblioteki w czasie wizytacji potwierdziły, że jest ona dobrze wyposażona i panują w niej bardzo dobre warunki do korzystania ze zbiorów.

Biblioteka Uniwersytecka dysponuje zasobem 1,35 mln książek, 622,5 tys. czasopism oraz 475,5 tys. jednostek zbiorów specjalnych (stan na dzień 31 grudnia 2016 r.). Studenci mogą korzystać z zasobów bibliotecznych na podstawie elektronicznej legitymacji studenta, która upoważnia do wypożyczania książek w Bibliotece Uniwersyteckiej i bibliotekach wydziałowych.

Na Uniwersytecie pracownicy i studenci mają zapewniony dostęp do zasobów elektronicznych, tj. do 68 baz danych, do 231 tys. książek elektronicznych oraz 38,5 tys. tytułów czasopism elektronicznych. Lista czasopism pełnotekstowych dostępnych z komputerów Uniwersytetu obejmuje wszystkie istotne tytuły z dziedziny nauk ekonomicznych, m.in. EBSCO, Elsevier, Emerald, JSTOR, Springer, Wiley-Blackwell, itd.

Wydział zapewnia studentom wizytowanego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, dostęp do literatury zalecanej w sylabusach oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Biblioteka wraz z czytelnią jest dostępna dla studentów przez sześć dni w tygodniu. Studenci Wydziału mogą korzystać także z Biblioteki UMK i innych bibliotek wydziałowych. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie zaopiniowali dostępność rekomendowanych przez nauczycieli akademickich pozycji oraz godziny otwarcia biblioteki, które w opinii studentów są dostosowane do ich potrzeb.

Biblioteka Wydziałowa, jak również Uniwersytecka w pełni zaspokajają potrzeby studentów związane z kształceniem na kierunku *Ekonomia* i prowadzonymi badaniami w tym zakresie.

7.3.

Wydział ma opracowany system rozwoju i doskonalenia infrastruktury, który funkcjonuje od 2011 roku w związku z Planem Dostosowania się do Standardów w ramach ubiegania się o akredytację AACSB. Od tego roku, w którym dokonano pierwszej oceny Wydział dokonuje systematycznie oceny zasobów. Druga taka ocena odbywał się w roku akademickim 2014 / 2015, a kolejne będą miały miejsce w latach 2018 i 2020/21.

W okresie od 2011 dokonano modernizacji infrastruktury dydaktycznej. W latach 2012-2016 wyremontowano i wyposażono sześć sal audytoryjnych, laboratorium komputerowe, jedną salę ćwiczeniową oraz patio. Przegląd infrastruktury podczas wizytacji Zespołu Oceniającego pozwala stwierdzić, że sale dydaktyczne, ich wyposażenie, jak również przestrzeń wspólna (patio) stanowią nowoczesne i wygodne rozwiązanie architektoniczne. Przed rozpoczęciem każdego semestru odbywa się przegląd wszystkich pomieszczeń dydaktycznych.

W ankietach badania satysfakcji studentów zbierana jest informacja zwrotna dotycząca jakości infrastruktury dydaktycznej. Przedstawiciele Samorządu przyznali, że mogą zgłaszać ewentualne zastrzeżenia dotyczące infrastruktury, a Władze Wydziału podejmują odpowiednie działania. Przykładem jest remont podjazdu dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, który w ostatnim czasie z inicjatywy samorządu został wyremontowany.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział posiada bardzo dobre warunki lokalowe. Liczba oraz struktura, jak również wyposażenie sal dydaktycznych w pełni zaspokajają potrzeby w zakresie prowadzenia kształcenia. Duża liczba pokoi dla pracowników Wydziału pozwala na komfortowe warunki pracy naukowej.

Oprogramowanie, jakim dysponują pracownie komputerowe w zupełności wystarczają na realizację programu studiów.

Studenci i pracownicy Wydziału mają bardzo dobry dostęp do literatury potrzebnej w procesie dydaktycznym, jak również do prowadzenia pracy naukowej. Na Wydziale znajduje się Biblioteka Wydziałowa, w pobliżu na terenie kampusu znajduje się Biblioteka Uniwersytecka. Ponadto zapewniony jest dostęp do elektronicznych baz danych oraz publikacji elektronicznych.

Wydział ma opracowany system rozwoju i doskonalenia infrastruktury, który zakłada dokonywania przeglądu zasobów oraz podejmowanie działań doskonalących. Infrastruktura Wydziału jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu wdrożony został system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej dla studentów. Wydział zapewnia studentom wsparcie naukowe i dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Studenci kierunku *Ekonomia* mają możliwość odbywania konsultacji z nauczycielami akademickimi podczas wyznaczonych dyżurów oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Terminy dyżurów konsultacyjnych są umieszczone w systemie USOSweb w zakładce Katalog/Studenti/Pracownicy oraz na stronie internetowej Wydziału w zakładce Pracownicy/Dyżury Pracowników.

W opinii studentów dostępność nauczycieli akademickich jest dostosowana do ich potrzeb. Studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych. Nauczyciele akademicy udostępniają studentom materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz poprzez platformę Moodle. Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wyraziły pozytywne opinie dotyczące wsparcia dydaktycznego udzielanego przez nauczycieli akademickich.

Studenci pierwszego roku na studiach I stopnia uczestniczą w przedmiocie „Nowoczesne techniki uczenia się”, podczas którego poznają techniki zaangażowanego notowania, twórczego myślenia oraz techniki zapamiętywania. Przedmiot przygotowuje ich do

efektywnego udziału w procesie kształcenia. Niezbędne informacje o przedmiotach znajdują się w kartach przedmiotów, które zawierają opis przedmiotu, metody i kryteria oceniania, efekty kształcenia, metody dydaktyczne (z podziałem na: metody eksponujące, podające oraz poszukujące), całkowity nakład pracy studenta oraz literaturę. Nauczyciele akademicki prezentują ich treść podczas pierwszych zajęć, są one również dostępne online poprzez system USOS.

Na kierunku *Ekonomia* kryteria oceniania w opinii studentów są zrozumiałe i przejrzyste. Studenci są zadowoleni z podejścia nauczycieli akademickich do zajęć oraz z obowiązującego sposobu oceniania. Na WNEiZ Opiekę dydaktyczną sprawuje również Prodziekan ds. studentów, który poprzez indywidualne i grupowe spotkania ze studentami poznaje ich potrzeby i oczekiwania. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że otrzymują rzeczywiste wsparcie, zarówno od nauczycieli akademickich jak i od Prodziekana ds. studentów.

Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom dziekanat. Do obsługi studentów każdego kierunku na WNEiZ wyznaczona jest oddzielna osoba, która ma odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia na danym kierunku. Osoba obsługująca studentów kierunku *Ekonomia* posiada wykształcenie w zakresie doradztwa zawodowego, dzięki czemu niezwykle efektywnie pomaga studentom rozwiązywać ich problemy związane z tokiem studiów. Godziny pracy dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów kierunku *Ekonomia*. Osoby obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wyraziły pozytywną opinię dotyczącą pracowników dziekanatu oraz ich dostępności. Dodatkowo każda grupa posiada swojego starostę, który pełni funkcję pośrednika w kontakcie pomiędzy dziekanatem, Władzami Wydziału i studentami. Studenci mogą zgłaszać ewentualne sprawy i problemy za pośrednictwem starosty lub osobiście w dziekanacie, w ich opinii taki system jest efektywny i odpowiada ich potrzebom.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przyznawaniem stypendiów zajmują się komisja stypendialna, w której znajdują się przedstawiciele studentów. Wszystkich niezbędnych informacji związanych z pomocą materialną udzielają pracownicy dziekanatu. Dyżury są dostosowane do potrzeb studentów.

Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się w oparciu o wypełniony wniosek drogą elektroniczną z wykorzystaniem generatora wniosków znajdującego się w systemie USOSweb. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty oraz nie występują opóźnienia w wypłacie świadczeń dla studentów wizytowanego kierunku. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci przyznali, że system stypendialny jest dla nich motywacją do osiągnięcia lepszych wyników w nauce.

Wydział wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu funkcjonuje Biuro Karier, które zajmuje się gromadzeniem ofert pracy i praktyk dla studentów, doradztwem indywidualnym, prowadzeniem warsztatów i szkoleń, organizowaniem targów pracy, spotkań studentów z firmami i instytucjami oraz rozmów kwalifikacyjnych. Biuro Karier współpracuje z kołami naukowymi funkcjonującymi na Wydziale. Koła naukowe zgłaszają swoje zapotrzebowanie na szkolenia, a pracownicy Biura Karier przygotowują odpowiednią ofertę. Corocznie na WNEiZ organizowany jest Festiwal Ekonomisty, podczas którego wykłady i warsztaty dla studentów prowadzą zaproszeni przedstawiciele biznesu.

Studenci kierunku *Ekonomia* uczestniczą w obowiązkowych praktykach. Czas trwania studenckich praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia wynosi 160 godzin

dydaktycznych. Studenci mogą również uczestniczyć w dodatkowych nieobowiązkowych praktykach zawodowych, z takiej możliwości w ostatnich 3 latach skorzystało 127 studentów kierunku *Ekonomia*. Na Wydziale funkcjonuje Pełnomocnik Dziekana ds. Kontaktów z Przedsiębiorczością, który jest odpowiedzialny za kontrolę przebiegu, doradzanie przy wyborze praktyki, jak i zaliczenia praktyk zawodowych pod kątem efektów kształcenia. Jednostka wspiera również studentów w poszukiwaniu miejsca praktyk. Wydział regularnie współpracuje z 30 przedsiębiorstwami w zakresie praktyk zawodowych. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że praktyka zawodowa spełnia ich oczekiwania, a proces organizacji praktyk działa poprawnie.

Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu funkcjonuje Samodzielna Sekcja ds. Studentów Niepełnosprawnych, która zajmuje się wsparciem studentów z niepełnosprawnościami. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania osobami odpowiedzialnymi za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami są pracownicy dziekanatu. Na kierunku *Ekonomia* studiuje obecnie 9 osób z niepełnosprawnością. Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej, materialnej oraz socjalno-bytowej. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na Indywidualną Organizację Studiów, zmianę formy egzaminu, zgodę na nagrywanie treści dydaktycznych, wsparcie specjalnego asystenta. SSSN prowadzi również wypożyczalnię specjalistycznego sprzętu i oprogramowania. Zgodnie z regulaminem pomocy materialnej studenci posiadający orzeczenie o niepełnosprawności mogą otrzymać stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami. W wyjątkowych wypadkach uzasadnionych względami zdrowotnymi studenci mogą również liczyć na umorzenie części opłat związanych ze studiowaniem. Osoby z niepełnosprawnościami mogą otrzymać miejsce specjalne w Domu Studenckim, w którym pokoje są przystosowane do ich potrzeb. Studenci z uszkodzonym narządem ruchu mają prawo do korzystania z transportu organizowanego przez Uczelnię, w ramach, którego zapewnione są bezpłatne przejazdy z miejsca zamieszkania na terenie Torunia na zajęcia dydaktyczne, do biblioteki lub na obowiązkowe praktyki. Uczelnia na bieżąco reaguje na sugestie studentów i dostosowuje metody wsparcia do indywidualnych potrzeb danego studenta.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania funkcjonuje 14 kół naukowych, do których przynależność uzależniona jest wyłącznie od zainteresowań studenta. Wydział zapewnia członkom kół naukowych wsparcie finansowe i merytoryczne. Koła naukowe realizują projekty mające na celu nawiązanie współpracy ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, spotkania z przedstawicielami świata biznesu i nauki, a także organizują konferencje naukowe. Efektem ich działań jest możliwość zdobywania i pogłębiania wiedzy, zarówno członków kół jak i studentów kierunku *Ekonomia*. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym członkowie kół naukowych pozytywnie zaopiniowali wsparcie merytoryczne oraz finansowe zapewniane przez Wydział.

Na WNEiZ działa również międzynarodowe stowarzyszenie studenckie AIESEC, które organizuje wydarzenia i projekty mające na celu aktywizację toruńskich studentów, ich rozwój personalny i profesjonalny. W jednostce funkcjonuje także sekcja Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Studenci kierunku *Ekonomia* biorą udział w konferencjach, seminariach, a także uczestniczą w badaniach naukowych. W ostatnich 3 latach ukazało się 26 publikacji z udziałem studentów.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu funkcjonuje Wydziałowy Samorząd Studencki, który realizuje projekty o charakterze kulturowym, integracyjnym i rozrywkowym oraz uczestniczy w działaniach organów kolegialny Wydziału. Przedstawiciele Samorządu obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym przyznali, że mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony Władz Wydziału. Mogą oni korzystać z infrastruktury uczelni, mają zapewnione biuro oraz środki finansowe na działalność. Studenci kierunku *Ekonomia* mają również możliwości rozwijania swoich

zainteresowań pozanaukowych. Na Uczelni działa Chór Akademicki, Akademicki Klub Pracy Twórczej „OdNowa”, a także Uniwersyteckie Centrum Sportu.

Skuteczność systemu wsparcia dydaktycznego oraz administracyjnego dla studentów jest systematycznie badana oraz w miarę możliwości zasobowych i finansowych Wydziału udoskonalana. Stosowane w praktyce rozwiązania w zakresie jego oceny i doskonalenia wynikają z realizacji Systemu Doskonałości Akademickiej, którego ważnym elementem są coroczne badania poziomu satysfakcji studentów. W ramach badania studenci wypełniają ankietę dostępną online, w której znajdują się pytania dotyczące pracowników dziekanatu, systemu USOS, wsparcia aktywności kulturalnej, dyżurów nauczycieli akademickich, konsultacji oraz dostępności Władz Wydziału. Wyniki badań satysfakcji studentów są analizowane przez Komisję Jakości, zarówno uczelnianą jak i wydziałową. W pracach Komisji uczestniczą przedstawiciele studentów. Wydziałowa Komisja Jakości, na podstawie wyników ewaluacji opracowuje program działań naprawczych, mających na celu rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów. Program działań jest przedstawiany i akceptowany przez Radę Wydziału, w której składzie są przedstawiciele studentów. Wyniki badania są dostępne dla studentów online. Władze dziekańskie systematycznie współpracują z Samorządem Studenckim, kołami naukowymi i innymi organizacjami studenckimi w celu zapewnienia im możliwie najlepszych warunków studiowania.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki dydaktycznej i materialnej jest dostosowany do potrzeb studentów Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Studenci mogą liczyć na wsparcie dydaktyczne ze strony nauczycieli akademickich. Niezbędne wsparcie związane z tokiem studiów studenci otrzymują od pracowników dziekanatu oraz Prodziekana ds. studentów. Dzięki wirtualnym platformom studenci mogą załatwić większość spraw związanych z tokiem studiów za pośrednictwem Internetu.

Na uczelni funkcjonuje efektywny system pomocy materialnej. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci przyznali, że system stypendialny jest dla nich motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce. Na UMK funkcjonuje Biuro Karier, które wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Biuro gromadzi ofert pracy i praktyk, zajmuje się również doradztwem indywidualnym, prowadzeniem warsztatów i szkoleń, organizowaniem targów pracy oraz spotkań studentów z firmami i instytucjami. Studenci kierunku ekonomia na studiach I stopnia uczestniczą w obowiązkowych praktykach zawodowych. W ich opinii proces organizacji praktyk działa poprawnie.

Jednostka zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie dydaktyczne, materialne oraz socjalno - bytowe. Osoby z niepełnosprawnościami mogą liczyć na wsparcie Samodzielnej Sekcji ds. Studentów Niepełnosprawnych oraz pracowników dziekanatu WNEiZ. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania funkcjonują koła naukowe oraz organizacje studenckie. Ich członkowie mają zapewnione wsparcie finansowe i merytoryczne. Władze wspierają Samorząd Studencki, który realizuje projekty o charakterze kulturowym, integracyjnym oraz rozrywkowym, także uczestniczy w działaniach organów kolegialny Wydziału. Studenci kierunku ekonomia uczestniczą w badaniach naukowych oraz konferencjach. Skuteczność systemu wsparcia dydaktycznego oraz administracyjnego dla studentów jest systematycznie badana w ramach badania satysfakcji studentów UMK. Wydziałowa Komisja Jakości, na podstawie wyników ewaluacji opracowuje program działań naprawczych. Wyniki badania są dostępne dla studentów online.

Dobre praktyki

1. Pracownik dziekanatu obsługujący studentów kierunku *Ekonomia* posiada wykształcenie w zakresie doradztwa zawodowego, dzięki czemu niezwykle efektywnie rozwiązuje problemy studentów.
2. Studenci pierwszego roku na studiach I stopnia uczestniczą w przedmiocie „Nowoczesne techniki uczenia się”, podczas którego poznają techniki zaangażowanego notowania, twórczego myślenia oraz techniki zapamiętywania.
3. Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu funkcjonuje generator wniosków o przyznanie świadczeń pomocy materialnej, dzięki czemu studenci mogą składać wnioski o stypendia drogą elektroniczną.
4. Na Wydziale systematycznie odbywają się spotkania Prodziekana ds. studentów z członkami kół naukowych, Samorządem Studenckim oraz organizacjami studenckimi. Podczas spotkań studenci wspólnie rozdzielają budżet na działalność oraz zgłaszają ewentualne uwagi i problemy.

Zalecenia

Brak

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Uwagi dotyczące upowszechniania misji oraz uaktualniania strategii.	WNEiZ dokłada wszelkich starań by misja Wydziału była znana pracownikom, studentom i rozpowszechniana w otoczeniu społecznym. W roku akademickim 2016/2017, po wielomiesięcznych konsultacjach wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych Wydziału, misja WNEiZ została przeformułowana. Obecnie brzmi ona w sposób następujący: „Naszą misją - społeczności akademickiej Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania - jest prowadzenie badań naukowych wzbogacających wiedzę o gospodarce, kształcenie na bazie najnowszych osiągnięć teorii i rozwiązań praktycznych oraz kształtowanie postaw społecznej odpowiedzialności, otwartości i pozytywnych relacji”. Misja i wartości, na których opiera się funkcjonowanie Wydziału są upubliczniane na stronie internetowej WNEiZ. W latach 2011-2012 działał Zespół ds. Strategii, powołany przez Dziekana, złożony z pracowników Wydziału. Efektem pracy Zespołu była aktualizacja Strategii Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania na lata 2012-2020, przyjęta w maju 2012 r. przez Radę Wydziału. W dniu 24.09.2014 roku został powołany Zespół ds. Oceny Realizacji Strategii Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu. Rezultatem pracy Zespołu była ocena stanu realizacji strategii WNEiZ w latach 2013-2014 i rekomendacje sukcesywnie realizowane przez władze Wydziału. Rekomendacje: <i>I cel strategiczny</i> Zauważalna jest poprawa wskaźników w kwestii umiędzynarodowienia w ramach promowania działalności naukowej. W celu poprawy wskaźników priorytet w finansowaniu powinny mieć czasopisma z listy filadelfijskiej oraz wyjazdy na konferencje międzynarodowe, których efektem byłyby artykuły w

	czasopismach tej listy W celu poprawy wskaźników zaplanowano umiędzynarodowienie aktualnie organizowanych konferencji pn. Ekonomia i Prawo, co nie tylko należy realizować, ale i upowszechniać. Należy pilnie opracować system awansowania nauczycieli akademickich, który precyzyjnie określi warunki awansów (liczbę uzyskanych punktów za publikacje, aktywność w realizacji projektów naukowo-badawczych, efekty kształcenia kadr naukowych). <i>II cel strategiczny</i> Bardzo istotne dla Wydziału jest utrzymanie wysokich ocen w ramach akredytacji Państwowej Komisji Akredytacyjnej na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów, co wymaga to wzmoczonego wysiłku nie tylko Władz Wydziału, ale wszystkich jego pracowników. Konieczne jest dalsze rozwijanie systemu doskonalenie jakości kształcenia. Istnieje potrzeba ciągłego dostosowywania oferty dydaktycznej do potrzeb gospodarki regionalnej i globalnej ze względu na zmieniające się warunki otoczenia. Konieczna jest w tym rzeczywista współpraca z Radą Doradczą Biznesu. Dostosowywanie powinno zdecydowanie uatrakcyjnić ofertę, czego efektów należy oczekiwać w postaci odbudowania zainteresowania studiami podyplomowymi i niestacjonarnymi. Niezbędne jest intensyfikowanie działań na rzecz promowanie oferty dydaktycznej Wydziału. <i>III cel strategiczny</i> Należy bardzo wysoko ocenić pracę zespołu zaangażowanego w działania na rzecz uzyskania akredytacji AACSB. Wyrażając nadzieję na jej przyznanie w 2015 roku wskazuje się niezbędność kontynuowania wysiłków dla osiągnięcia coraz wyższej jakości działalności Wydziału we wszystkich jej obszarach. Na chwilę obecną Wydział zawarł umowy odnośnie trzech wspólnych programów dydaktycznych z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, należy rozważyć zdolność do dalszego rozszerzania tej formy współpracy. <i>IV cel strategiczny</i> Należy rozważyć zmianę pkt 4.3. poprzez uwzględnienie obok podmiotów gospodarczych innych organizacji (nastąpiła wyraźna poprawa wskaźników dotyczących współpracy z podmiotami gospodarczymi, ale pracownicy Wydziału podejmują także coraz więcej działań wspólnie z jednostkami otoczenia biznesu. Przykładem może być Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego oraz Izba Przemysłowo-Handlowa). Należy pogłębiać świadomość budowania tożsamości Wydziału na fundamentach tworzonych przez idee społecznej odpowiedzialności biznesu, w tym wspierać podejmowane działania w zakresie rozwijania wrażliwości społecznej studentów Wydziału. Zespół zwraca uwagę na niezbędność ciągłego monitorowania przez Władze Wydziału ryzyk osiągnięcia postawionych celów. Prowadzone w tym zakresie analizy powinny przynieść odpowiedzi na dwa zasadnicze pytania: – czy sformułowane cele operacyjne są odpowiednie dla realizacji celów strategicznych? – czy wskazane działania są wystarczające dla osiągnięcia celów operacyjnych? Strategia WNEiZ została uszczegółowiona i obecnie jest ona w sposób ciągły uaktualniania. Wydział prowadzi regularną weryfikację stopnia realizacji strategii. W procesie uaktualniania i weryfikacji celów strategii na Wydziale prowadzi się wywiady z
--	---

	interesariuszami, uwzględnia się zachodzące zmiany demograficzne, prawne, technologiczne itd. Aktualnie WNEiZ jest w trakcie powoływania zespołu ds. strategii, który będzie zajmował się weryfikacją strategii w kolejnych latach.
Wątpliwości dotyczące przygotowywania i oceniania prac dyplomowych na kierunku <i>Ekonomia</i>	Na WNEiZ zintensyfikowano działania dotyczące weryfikacji zgodności tematów prac dyplomowych z kanonem wiedzy kierunku <i>Ekonomia</i>. Kierownicy Katedr zobowiązani są do kontrolowania tego aspektu zapewnienia jakości kształcenia. Kierownicy Katedr są również zobowiązani do przypominania pracownikom recenzującym prace dyplomowe o konieczności formułowania konkretnych ocen recenzowanych prac. W związku z uzyskaną przez WNEiZ w 2015r. akredytacją AACSB, na Wydziale wprowadzono cykliczny pomiar osiągnięć studentów (wiedza i umiejętności); pomiar przeprowadzany jest zarówno na poszczególnych przedmiotach, jak i w ramach seminariów doktorskich, egzaminów licencjackich oraz magisterskich, a także na podstawie prac licencjackich i magisterskich (dla seminariów, egzaminów i prac opracowano wystandaryzowane mierniki). Ponadto w ramach wdrażania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości w ramach całej Uczelni wprowadzono procedurę sprawdzania prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów pod kątem zapobiegania plagiatom, wykorzystując w tym celu Otwarty System Antyplagiatowy OSA. Wszystkie podjęte działania skutkują systematyczną poprawą jakości prac dyplomowych. W sposób permanentny diskutowane są kolejne udoskonalenia procesu dyplomowania).
Ocena przygotowania i dostępności sylabusów	W sylabusach dokonano modyfikacji w zakresie precyzyjnego określenia pomiarów procesu dydaktycznego. W latach 2013-2014 na WNEiZ przeprowadzono szereg spotkań z nauczycielami akademickimi na temat tworzenia sylabusów. Sylabusy wszystkich przedmiotów realizowanych na WNEiZ na kierunku <i>Ekonomia</i> zostały udostępnione studentom w wersji elektronicznej w systemie USOS.
Wątpliwości dotyczące jednoznacznie wyodrębnionych funkcji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz aspektu instrumentalnego	Na WNEiZ funkcjonuje System Zapewnienia Jakości Kształcenia stanowiący integralny element Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „System Doskonałości Akademickiej” UMK w Toruniu wprowadzony zgodnie z Uchwałą Nr 10 Senatu UMK z dnia 28.01. 2014r. Zgodnie z Uchwałą z dnia 28. 01. 2014r. w Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia na WNEiZ wyodrębniono następujące funkcje związane z doskonaleniem jakości i organizacji pracy w zakresie: 1) Efektów kształcenia i programów studiów, 2) Organizacji i warunków kształcenia, 3) Jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, 4) Bieżącej pracy i rozwoju nauczycieli akademickich i pracowników administracji, 5) Aktywności naukowo-badawczej i rozwojowej Wydziału, 6) Współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, 7) Organizacji warunków pracy na Wydziale, 8) Monitorowania losów zawodowych absolwentów Wydziału. Wraz z wprowadzeniem w 2014r. obowiązującego aktualnie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „System Doskonałości Akademickiej” Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, na Uczelni wdrożono ujednolicone instrumentarium służące funkcjonowaniu systemu (procedury dotyczące projektowania i weryfikowania efektów kształcenia, systemy ankietyzacji studentów i pracowników, procedurę hospitacji, procedurę badania losów absolwentów).

	Na Uczelni, zgodnie z Zarządzeniem Rektora UMK w dniu 18.03. 2014 r. powołany został zespół pracowników różnych wydziałów Uniwersytetu, nazwany Uczelnianą Radą ds. Jakości Kształcenia. Zadania Rady obejmują: 1) Promowanie idei ciągłego doskonalenia jakości kształcenia oraz budowania kultury projakościowej w Uniwersytecie, poprzez upowszechnianie dobrych praktyk, 2) Opiniowanie działań związanych z wdrażaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „Systemu Doskonałości Akademickiej”, 3) Monitorowanie funkcjonowania procedur Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „Systemu Doskonałości Akademickiej” oraz ich aktualizacja, 4) Przedstawianie rektorowi corocznych sprawozdań z działalności Rady wraz z opinią w sprawie efektów funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „Systemu Doskonałości Akademickiej”, 5) Rozpatrywanie spraw wniesionych przez Pełnomocnika Rektora UMK ds. Jakości Kształcenia. Na poszczególnych wydziałach, w tym na WNEiZ, powołano Wydziałowe Komisje ds. jakości Kształcenia oraz Wydziałowych Koordynatorów Jakości, formułując jednocześnie ich obowiązki oraz harmonogramy działań (ujednolicone w całej Uczelni).
Wątpliwości dotyczące obszaru współpracy międzynarodowej na kierunku <i>Ekonomia</i>	W ostatnich latach na WNEiZ nastąpiło znaczące umiędzynarodowienie współpracy badawczej i dydaktycznej, wyrażające się w kilku równoległych rodzajach działań związanych z programami edukacyjnymi, mobilnością międzynarodową studentów i nauczycieli akademickich oraz prowadzeniem badań naukowych w międzynarodowym środowisku. Na kierunku <i>Ekonomia</i> wprowadzono program potrójnego dyplomu, przygotowany w roku akademickim 2016/2017 (Uchwała RW z dn. 12.04.2017 r.), rozpoczynający się w roku akademickim 2017/2018, realizowany na studiach II stopnia Economics (Master Degree), specjalność <i>International Economy and Finance</i> we współpracy z University of Macerata (Włochy) i Université d'Angers (Francja). Ponadto WNEiZ na kierunku <i>Ekonomia</i> realizuje program OIL: <i>On-line Intercultural Learning</i>, realizowany w kooperacji z Coventry University i Oulu University of Applied Sciences, polegający na współpracy studentów z trzech partnerskich uniwersytetów w rozwiązywaniu zadanych problemów dotyczących międzynarodowego zarządzania zasobami ludzkimi przy użyciu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych. WNEiZ wykazuje dużą aktywność w promowaniu wymiany zagranicznej zarówno studentów, jak i kadry dydaktycznej oraz administracyjnej. W celu sfinansowania tych wyjazdów wykorzystywany jest przede wszystkim Program Erasmus +. Studenci kierunku <i>Ekonomia</i> na WNEiZ mają też możliwości wyjazdów na praktyki studenckie i absolwenckie w ramach Programu Erasmus+. Aktualnie mobilność jest możliwa do takich krajów jak: – 28 państw członkowskich Unii Europejskiej: Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Republika Czeska, Rumunia, Słowenia, Słowacja, Szwecja, Węgry, Włochy i Wielka Brytania;

	– 3 kraje EOG - Islandia, Lichtenstein, Norwegia; – Kraje kandydujące – Turcja, była Republika Jugosławii Macedonia (FYROM). W obszarze badań naukowych nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku <i>Ekonomia</i> od roku 2011 zrealizowali lub nadal realizują 12 międzynarodowych projektów badawczych.
--	--